

31. oktober.

1593

Nr. 555.

Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen.

I henhold til §§ 6-10 i lov nr. 235 af 8. juni 1966 om uddannelse af lærere til folkeskolen som ændret ved lov nr. 68 af 3. marts 1971 og lov nr. 219 af 26. april 1973 fastsættes:

Kapitel 1.

Læreruddannelsen.

§ 1. Læreruddannelsens formål er

1) at de studerende erhverver sig teoretiske forudsætninger for virksomhed i folkeskolen og for at følge med i udviklingen inden for fagene og i forbindelse hermed et grundlag for undervisning i ungdomsskolen og aftenskolen,

2) at de studerende under udnyttelse af deres teoretiske forudsætninger øves i at planlægge, udføre og vurdere undervisning og i at tilpasse denne efter skiftende forudsætninger i skolen og hos eleverne,

3) at de studerendes personlige udvikling fremmes gennem arbejdet med stoffet, gennem samarbejde og gennem medansvar for deres uddannelse.

§ 2. Læreruddannelsen omfatter følgende fag og kurser.

1) Fag:

- a. Fællesfag: Pædagogik, psykologi, undervisningslære, samfundsfag (samtid- og samfundsorientering), praktisk skolegerning, dansk, skrivning, regning, kristendomskundskab.
- b. Grunduddannelsesfag, 3 af følgende fag: Formning, sang/musik, legemsøvelser, håndarbejde.
- c. 2 linjefag, jfr. stk. 3.
- d. 1 pædagogisk speciale, jfr. stk. 4.

2) Kurser:

- a. Studieintroduktion.
- b. Retorik.
- c. Audiovisuel undervisningsteknik og fremstilling af undervisningsmateriale.
- d. Lejrskolearbejde.

Stk. 2. I forbindelse med gennemførelsen af lov nr. 313 af 26. juni 1975 om folkeskolen sker der en ændring af visse fagbetegnelser i linjefagene:

- 1) Matematik ændres til regning/matematik.
- 2) Religionskundskab ændres til kristendomskundskab/religion.
- 3) Sang/musik ændres til musik.
- 4) Legemsøvelser ændres til idræt.
- 5) Ernærings- og husholdningslære ændres til hjemkundskab.

Disse ændrede fagbetegnelser vil blive anvendt i det følgende.

Stk. 3. Linjefagene er:

- 1) Dansk.
- 2) Regning/matematik.
- 3) Kristendomskundskab/religion.
- 4) Formning.
- 5) Musik.
- 6) Idræt.
- 7) Håndarbejde.
- 8) Historie.
- 9) Geografi.
- 10) Biologi.
- 11) Fysik og kemi.
- 12) Engelsk.
- 13) Tysk.
- 14) Fransk.
- 15) Latin.
- 16) Hjemkundskab.
- 17) Sløjd (træsøjld eller metalsøjld).

Stk. 4. De pædagogiske specialer er:

- 1) Speciale A: Undervisning af elever i folkeskolens yngre klasser.
- 2) Speciale B: Undervisning af elever i folkeskolens ældre klasser samt ungdoms- og fritidsundervisning.
- 3) Speciale C: Specialundervisning.

Stk. 5. Grunduddannelsesfagene, linjefagene og det pædagogiske speciale vælges af den enkelte studerende. Eventuelt fagskifte skal normalt senest finde sted ved tilmeldingen til det andet semester, hvori der undervises i faget. Linjefagene formning, musik, idræt og håndarbejde kan kun vælges af studerende, der har valgt faget eller fagene som grunduddannelsesfag.

§ 3. Studerende, der ifølge erklæring fra en læge ikke kan deltage i et eller flere af grunduddannelsesfagene formning, legemsøvelser og håndarbejde, fritages af seminariets rektor for det eller de vedkommende fag.

Stk. 2. Når ganske særlige forhold foreligger, kan seminariets rektor fritage en studerende for grunduddannelsesfaget sang/musik.

Stk. 3. De studerendes ansøgning om fritagelse sker på blanketter, der er udfærdiget af undervisningsdirektøren for folkeskolen, folkeoplysning, seminarier m.v. Erklæring fra en læge afgives på blanketten. Fritagelse meddeles skriftligt.

§ 4. Undervisningsdirektøren kan fritage studerende for fag, herunder linjefag, eller kurser på grund af deres tidligere uddannelse.

Stk. 2. Ansøgning om fritagelse efter stk. 1 afgives tillige med dokumentation for den tidligere uddannelse til seminariets rektor og indsendes af denne til undervisningsdirektøren.

§ 5. Uddannelsens normale varighed er $3\frac{1}{2}$ år eller 4 år (7 eller 8 semestre, jfr. § 7).

Stk. 2. Uddannelsen afsluttes med lærereksamen. Der aflægges eksamen i alle den enkelte studerendes fag, jfr. § 2, stk. 1, nr. 1, dog ikke i praktisk skolegerning og ikke i sang/musik som grunduddannelsesfag. I praktisk skolegerning gives der en standpunktskarakter, jfr. § 37, stk. 4.

§ 6. Ved slutningen af 2. semester afgør seminariets rektor, om de enkelte studerende opfylder betingelserne for at fortsætte uddannelsen i dens 3. semester (førsteårsafgørelsen). Ved afgørelsen skal rektor påse, 1° at den studerende ved eksamen i dansk, skrivning, regning og kristendomskundskab har opnået en karaktersum på mindst 24 og 2° at ikke samtlige lærere i de fag, som undervisningen i øvrigt har omfattet, herunder lærerne i periodepraktik, hver for sig skriftligt har udtalt sig imod, at den studerende fortsætter uddannelsen.

Stk. 2. Om studerende, der ikke opfylder betingelserne efter stk. 1 for at fortsætte uddannelsen i dens 3. semester, træffes der ny førsteårsafgørelse efter et år. Afgørelsen træffes efter samme regler som angivet i stk. 1. Er en af betingelserne i stk. 1 én gang opfyldt, betragtes den som opfyldt også ved den nye afgørelse. Førsteårsafgørelse kan højst træffes 3 gange, heraf én gang ved genindstilling i august måned, for hver enkelt studerende, jfr. dog § 20, stk. 7.

Stk. 3. Om studerende, der ikke opfylder betingelsen efter stk. 1, 1°, for at fortsætte uddannelsen i dens 3. semester, men som opfylder betingelsen efter stk. 1, 2°, kan der dog, hvis de ønsker det, træffes ny førsteårsafgørelse i august måned, jfr. § 23, stk. 4. I dette tilfælde aflægges der kun prøve i det eller de fag, hvor den opnåede karakter ved den tidligere prøve er under 6.

Stk. 4. En studerende kan følge undervisningen i første uddannelsesår 2 gange.

Stk. 5. En studerende kan i løbet af studietiden tage såvel 2. som 3. uddannelsesår om 1 gang. Indstilling til eksamen det følgende år betragtes som genindstilling. År, der tages om, medregnes ikke i forbindelse med fristen for indstilling til uddannelsens afsluttende prøver.

Stk. 6. En studerende har ret til i såvel 2. som 3. uddannelsesår af rektor at få meddelt orlov i indtil i alt 2 år.

Kapitel 2.

Undervisningens rammer.

§ 7. Seminarierne tilrettelægger undervisningen sådan, at uddannelsen efter § 2, stk. 1, strækker sig over 7 semestre. Desuden tilrettelægges undervisning i linjefag og pædagogisk speciale for studerende i 8. semester.

Stk. 2. De studerende tilmelder sig uddannelsen ved hvert semesters begyndelse. Tilmelding til efterårssemestret skal foretages inden den 1. september og til forårssemestret inden den 10. februar.

§ 8. I løbet af uddannelsen — 7 semestre — er det samlede undervisningstimetal i de enkelte fag efter § 2, stk. 1, nr. 1, følgende:

	Antal timer	Årsuger-timer	Semester-uger-timer
1) Pædagogik	98	3½	7
2) Psykologi	168	6	12
3) Undervisningslære	140	5	10
4) Samfundsfag	112	4	8
5) Pædagogisk speciale	280	10	20
6) Praktisk skolegerning	112	4	8
7) Dansk	140	5	10
8) Regning	140	5	10
9) Skrivning	42	1½	3
10) Kristendomskundskab	168	6	12
11) Formning	112	4	8
12) Sang/musik	98	3½	7
13) Legemsøvelser	140	5	10
14) Håndarbejde	112	4	8
15) 1. linjefag	364	13	26
16) 2. linjefag	364	13	26

Udover de nævnte timetal disponerer fællesudvalget over indtil 7 timer pr. semester til aktuel orientering for samtlige studerende (fællestimer).

Stk. 2. Undervisningstimerne ligger i skemauger. Der er 14 skemauger i hvert semester.

Stk. 3. Udover de i stk. 1 nævnte undervisningstimer har praktisk skolegerning 12 uger à 20-24 timer fordelt på flere perioder i løbet af uddannelsen. En praktikperiode på 3 uger ligger i uddannelsens 1. eller 2. semester. De øvrige praktikperioder fordeles på uddannelsens 3.-7. semester.

Stk. 4. Undervisningstimerne i praktisk skolegerning kan med undervisningsdirektørens tilladelse for indtil halvdelen af timerne gives som periodepraktik.

Stk. 5. Udover undervisningstimerne har hvert linjefag og det pædagogiske speciale 1 studieuge i løbet af uddannelsen.

Stk. 6. Udover undervisningstimerne kan der tillægges fagene, undtagen praktisk skolegerning, vejledningstimer efter nærmere fastsatte regler.

Stk. 7. Ekskursioner og studiebesøg kan foretages i fagenes egne timer og uden for undervisningstiden, i linjefagene og de pædagogiske specialer tillige i studieugerne.

Stk. 8. Følgende fag og timer ligger i uddannelsens første 2 semestre:

	Antal timer
Dansk	140 timer
Regning	140 timer
Skrivning	42 timer
Kristendomskundskab	168 timer
Om praktikperiode henvises til stk. 3.	

Stk. 9. For studerende i 8. semester er antallet af timer i hvert linjefag og i pædagogisk speciale 28 (2 semesteruger-timer). Anvendelsen af timerne planlægges af læreren og de studerende i fællesskab.

§ 9. Kursus i lejrskolearbejde holdes normalt i sammenhæng over en uge. De øvrige kurser efter § 2, stk. 1, nr. 2, har følgende timetal:

	Antal timer
1) Studieintroduktion	20-25
2) Retorik	42
3) Audiovisuel undervisningsteknik og fremstilling af undervisningsmaterialer	25

Stk. 2. Kurserne holdes i kursusuger eller skemauger. Dog holdes kursus i retorik i skemauger.

§ 10. Antallet af linjefag og pædagogiske specialer ved det enkelte seminarium samt de linjefag og pædagogiske specialer, seminarieret tilbyder undervisning i, skal godkendes af undervisningsdirektøren. Undervisningsdirektøren påser, at seminarierne tilsammen dækker alle de i § 2, stk. 3 og 4, nævnte fag og specialer.

Stk. 2. Godkendelse efter stk. 1 kan gives for ét eller flere undervisningsår. Er godkendelsen givet for flere år, kan den tilbagekaldes, hvis forudsætningerne for den ikke længere er til stede.

Stk. 3. Seminarierne tilbyder undervisning i de godkendte linjefag og pædagogiske

specialer, dog med forbehold af bestemmelsen i § 12, stk. 1, nr. 3 om gennemsnitsstørrelsen af hold i linjefag. Undervisningsdirektøren offentliggør hvert år en meddelelse om de enkelte seminariers tilbud med angivelse af det nævnte forbehold.

§ 11. Undervisningsåret går fra 1. august til 31. juli. Semestrene går normalt fra 15. august til 31. januar — efterårssemestret — og fra 1. februar til 30. juni — forårssemestret.

Stk. 2. Semestrene inddeles i skemauger, praktikperioder, studieuger, kursusuger og eksamensperioder. Placeringen af skemauger, praktikperioder, studieuger og kursusuger inden for uddannelsesforløbet og fordelingen af fag og timer på semestrene i dette behandles hvert år i fællesudvalget og fastsættes derefter af rektor i en rammeplan.

Stk. 3. Seminariets fag- og timefordelingsplan fastsættes hvert år af rektor i overensstemmelse med årgangens rammeplaner. Undervises et hold studerende i et fag eller kursus af flere lærere i samarbejde, bestemmer rektor, hvem der har ansvaret for planlægningen og koordineringen af undervisningen i faget, denne lærer betegnes hovedlæreren.

Stk. 4. Seminariets dispositioner efter stk. 2 og 3, 1. pkt., skal godkendes af undervisningsdirektøren.

§ 12. Rektor fordeler de studerende i hver årgang på hold i de enkelte fag, herunder de enkelte pædagogiske specialer. Fordelingen foretages sådan:

- 1) De i § 2, stk. 1, nr. 1, a og b, nævnte fag bortset fra praktisk skolegerning: Der oprettes et hold for hver påbegyndt 22-24 studerende. De hold, som omfatter studerende i fag, der er fælles for alle, betegnes stamhold. Efter drøftelse i fællesudvalget kan undervisningen dog gennemføres med varierede holdstørrelser, når det samlede timetal ikke overstiger fagets timetal multipliceret med antallet af stamhold på årgangen.
- 2) Praktisk skolegerning: Der oprettes hold af følgende størrelse:
Timepraktik: 3-5 studerende.
Periodepraktik: 2-3 studerende.

3) Linjefagene: Der oprettes et hold for hver påbegyndte 20 studerende. Er et tilbudt fag valgt af færre end 20 studerende, og kan de studerendes ønsker om tilbudte fag ikke opfyldes på anden måde, oprettes der dog 2 hold i faget. Et hold kan ikke deles med mindre mindst 14 studerende har valgt faget. Der kan ikke oprettes hold, som medfører, at gennemsnitsantallet af studerende på linjeholdene i en årgang bliver under 10 pr. 1. september i 3. semester.

4) De pædagogiske specialer: Der oprettes et hold for hver påbegyndte 20 studerende.

Stk. 2. Holdene i sang/musik som grunduddannelsesfag deles i hold på 5-6 studerende ved undervisningen i betjening af støtteinstrument, jfr. § 48, stk. 2, nr. 4. På holdene i musik som linjefag gives der individuel undervisning i sang med stemmedannelse og spil på instrument, jfr. § 49, stk. 2, nr. 1 og 2. Holdene i de pædagogiske specialer kan deles i hold på 3-5 studerende i praktik, jfr. § 38, stk. 3-5, nr. 3.

Stk. 3. Rektor fordeler de studerende på hold i de enkelte kurser efter § 2, stk. 1, nr. 2. Der kan højst oprettes ét hold for hver påbegyndte 22-24 studerende. I retorik kan der dog i de i § 65, stk. 2, nr. 1 b, nævnte øvelser oprettes et hold for hver påbegyndte 11-12 studerende, og holdene kan deles i hold på 5-6 studerende ved de i § 65, stk. 2, nr. 1 a, 2. led, nævnte øvelser.

Stk. 4. Undervisningsdirektøren kan fastsætte et maksimum for det antal timer, hvori hold i sang/musik, musik og i retorik kan deles efter stk. 2 og 3, og kan i særlige tilfælde tillade fravigelse af bestemmelserne i stk. 1-3.

Stk. 5. Rektor indsender hvert år til undervisningsdirektøren en redegørelse for holdfordelingen og dens grundlag.

§ 13. De studerende har pligt til at deltage i undervisningstimerne i praktisk skolegerning, herunder konferencetimer, jfr. § 37, stk. 2, i sang/musik som grunduddannelsesfag, og i de i § 2, stk. 1, nævnte kurser. Rektor kan efter forhandling med læreren i sang/musik fritage en studerende for at deltage i timer, der anvendes til den i § 48, stk. 2, nr. 4, nævnte disciplin, hvis den studerende har sådanne forudsætninger, at undervisning er unødvendig.

Stk. 2. Ved slutningen af undervisningen i sang/musik og i kurserne meddeler læreren — hvis der er flere lærere, da hovedlæreren, jfr. § 11, stk. 3 — rektor, hvilke studerende der har været til stede i mindst 4/5 af undervisningstimerne.

Stk. 3. Rektor registrerer, at de studerende har gennemført faget/kurset. Om praktisk skolegerning henvises til § 37, stk. 3 og 4. Finder en sådan registrering ikke sted, deltager den studerende normalt i undervisningen på et senere tidspunkt. Rektor kan dog i særlige tilfælde fritage en studerende for yderligere undervisning i sang/musik og i kurserne. I disse tilfælde foretager rektor registrering herom med angivelse af grunden til fritagelsen.

Kapitel 3.

Almindelige bestemmelser om undervisningen.

§ 14. Om indholdet i de enkelte fag og kurser gælder bestemmelserne i §§ 34-71 (kapitel 9).

Stk. 2. I undervisningen i alle fag lægges der vægt på, at de studerende får et almindeligt kendskab til fagets grundlæggende problemstillinger, arbejdsmetode, terminologi og hjælpemidler, og på, at de øves i at formulere problemstillinger og arbejde selvstændigt med sådanne, herunder i at koordinere deres viden fra forskellige fag. Der redegøres for fagets formål i læreruddannelsen og udvælgelse af stof og arbejdsmetoder drøftes. I fag der tillige er fag i folkeskolen arbejdes der med fagdidaktiske problemstillinger, herunder også, hvordan faget kan fremme skolens almindelige formål, ligesom det drøftes hvilke faglige kriterier, der kan anlægges på vurdering af undervisningsmidler for folkeskolen. I linjefagene sigter undervisningen på hele folkeskolen samt på ungdoms- og aftenskolen. I de øvrige fag henvises til bestemmelserne i §§ 34-71 for de enkelte fag.

§ 15. Undervisningen gennemføres i varierede former, sådan at forelæsninger, holdundervisning og individuel undervisning indgår. I hvert af de i § 2, stk. 1, nr. 1, a og b, nævnte fag undtages praktisk skolegerning

kan indtil 1/5 af det samlede antal timer anvendes til forelæsninger for en årgang eller større dele af en årgang studerende. Dele af undervisningsstoffet tilegnes af de studerende ved selvstændigt arbejde.

§ 16. I alle fag indgår som en del af faget orientering om og drøftelser af fagets formål og indhold i henhold til bestemmelserne i §§ 34-71 og mulighederne med hensyn til valg af stof og arbejdsformer inden for bestemmelsernes rammer. De konkrete planer for undervisningen, herunder for undervisningsstoffets fordeling på semestrene, udformes i et samarbejde mellem lærer og studerende, ligesom undervisningens løbende tilrettelæggelse og eventuelle justeringer af planerne med hensyn til valg af stof, arbejdsformer, undervisningsmaterialer og stoffets fordeling på semestrene drøftes. Ved undervisningens afslutning foretager lærer og studerende i fællesskab en vurdering af den fulgte plan og tilrettelæggelse på baggrund af bestemmelserne om fagets formål og indhold.

Stk. 2. Til støtte for den i stk. 1 nævnte orientering, planlægning, stofudvælgelse, tilrettelæggelse og vurdering og til varetagelse af øvrigt fagligt, pædagogisk og praktisk samarbejde mellem et fags studerende og lærere, herunder praktislærere, kan der ved det enkelte seminarium i hvert fag — eventuelt i grupper af fag — oprettes fagudvalg.

Stk. 3. Den i stk. 1 nævnte orientering, planlægning, tilrettelæggelse og vurdering for så vidt angår faget praktisk skolegerning drøftes i praktikudvalget. Den i stk. 1 nævnte orientering, planlægning, stofudvælgelse, tilrettelæggelse og vurdering for fagene pædagogik, psykologi, undervisningslære, praktisk skolegerning, de pædagogiske specialer og samfundsfag drøftes i det pædagogiske fagudvalg.

§ 17. Læreren i det enkelte fag vejleder de studerende efter disses anmodning, dels med hensyn til de studerendes selvstændige arbejde med faget uden for undervisningstimerne — herunder med et eventuelt individuelt emne og med forberedelse til praktik i faget — dels med hensyn til de studerendes arbejde med eventuelle individuelle emner

i andre fag, der berører det pågældende fag. Er der vejledningstimer i faget, er læreren til rådighed for de studerende i disse timer.

Kapitel 4.

Indstilling til eksamen.

§ 18. En studerendes tilmelding til et semester, jfr. § 7, stk. 2, er ensbetydende med indstilling til eksamen i de fag, hvori der i henhold til rammeplanen afholdes eksamen ved semestrets slutning.

Stk. 2. I de fag, hvor undervisningen afsluttes i 7. semester, kan en studerende udskyde indstilling til eksamen til 8. semester. Rektor kan i særlige tilfælde tillade senere indstilling.

Stk. 3. Når ganske særlige forhold taler derfor, kan rektor tillade, at en studerende i 6. semester indstiller sig til eksamen i fag, hvori undervisningen afsluttes i et senere semester. Indstilling skal i så fald ske i samtlige den studerendes uafsluttede fag. Ansøgning herom indgives senest samtidig med tilmeldingen til 6. semester.

Stk. 4. Rektor indsender meddelelse til undervisningsdirektøren om dispensationer efter stk. 2 og 3 med oplysning om dispensationsgrunden.

§ 19. Deltagelse i eksamen i idræt, geografi, biologi, fysik og kemi samt hjemkundskab kan kun ske, hvis den studerende senest den 1. november i efterårssemestret og den 1. april i forårssemestret, dog den 1. maj i idræt over for rektor fremlægger attestations fra læreren i faget for, at de i bestemmelserne om faget anførte antal arbejder, øvelser eller lignende er udført.

Stk. 2. Deltagelse i eksamen i undervisningslære, pædagogiske specialer, dansk som førsteårsfag, og linjefagene dansk, regning/matematik, kristendomskundskab/religion, musik, idræt, håndarbejde, historie, fysik og kemi, engelsk, tysk, fransk, latin og sløjd kan kun ske, hvis den studerende senest den 1. november i efterårssemestret og den 1. april i forårssemestret, dog i undervisningslære og i de pædagogiske specialer den 1. december og 1. maj, til rektor afleverer de i bestemmelserne om de enkelte fag anførte arbejder, rapporter eller lignen-

de i to eksemplarer, dog i håndarbejde og sløjd i ét eksemplar og i undervisningslære i tre eksemplarer.

Stk. 3. Deltagelse i eksamen i en studerendes sidste fag i lærereksamen er betinget af, at den studerende

- 1° har gennemført uddannelsen i praktisk skolegerning,
- 2° har en standpunktskarakter på mindst 6 i praktisk skolegerning, jfr. § 37, stk. 4,
- 3° har gennemført undervisning i sang/musik efter § 13, hvis faget er valgt i henhold til § 2, stk. 1, b, medmindre der er givet fritagelse herfor, jfr. § 3, stk. 2, og § 13, stk. 3,
- 4° har gennemført kurserne, med mindre der er givet fritagelse herfor, jfr. § 13, stk. 3.

Stk. 4. Indstilling til eksamen kan gøres afhængig af, at den studerende har deltaget i et nærmere af seminariet fastsat antal øvelser, kurser eller lignende inden for undervisningsforløbet for det enkelte fag. Almindelige regler herom fastsættes af undervisningsdirektøren. Undervisningsdirektøren kan endvidere fastsætte regler om, at den enkelte studerende kan vælge at afløse dele af eksamensstoffet i de enkelte fag ved deltagelse i undervisningen i et nærmere angivet omfang.

§ 20. Hvis en eksamen, hvortil indstilling er sket, jfr. § 18, ikke gennemføres, kan der ske genindstilling til den. Om sygeeksamen henvises til § 23, stk. 3 og 5.

Stk. 2. En studerende kan genindstille sig til eksamen i fagene dansk, skrivning, regning og kristendomskundskab, hvis en karaktersum på mindst 24 i de 4 fag ikke er opnået.

Stk. 3. En studerende kan i løbet af studietiden genindstille sig til eksamen i ethvert fag, hvor hans eksamenskarakter er under 5.

Stk. 4. En studerende, der har aflagt lærereksamen, men ikke opfylder betingelserne for at bestå, jfr. § 28, kan genindstille sig til eksamen i et eller flere fag, dog kun i fag, hvor hans eksamenskarakter er under 6.

Stk. 5. En studerende kan kun genindstille sig 2 gange til eksamen i samme fag.

Stk. 6. Genindstilling efter stk. 1 og 3 sker næste gang, der holdes eksamen i faget ved seminariet, dog tidligst efter et halvt år.

Genindstilling efter stk. 2 sker til eksamen efter et års forløb, jfr. dog § 6, stk. 3 og § 23, stk. 4. Genindstilling efter stk. 4 sker i det første semester efter, at den studerende har været til eksamen.

Stk. 7. Undervisningsdirektøren kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne i stk. 5 og 6.

§ 21. Studerende, som i henhold til § 18, stk. 2, udsætter eksamen til 8. semester, skal meddele dette til seminariet senest den 1. september, i faget biologi dog senest den 25. juni i det foregående semester.

Stk. 2. Indstilling til førsteårsprøven i august, jfr. § 20, stk. 2, og § 23, stk. 3 og 4, skal normalt ske inden den 1. juli.

Stk. 3. Indstilling til de prøver, som er nævnt i § 20, stk. 3 og 4, skal normalt ske inden den 1. september i efterårssemestret og 10. februar i forårssemestret.

Stk. 4. Meddelelsen efter stk. 1 og indstilling efter stk. 2 og 3 sker på en blanket, der er udfærdiget af undervisningsdirektøren og udleveres af rektor. Blanketten afgives til rektor, der påser, at der er overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelsen og eventuelt andre forskrifter.

Stk. 5. Rektor indsender meddelelse om antallet af indstillede i hvert fag til direktoratet.

Kapitel 5.

Almindelige bestemmelser om eksamen.

§ 22. Om eksamen i de enkelte fag gælder bestemmelserne i §§ 34-36, 38-47 og 49-63 (kapitel 9). Undervisningsdirektøren kan dog tillade, at der i et fag, hvor der alene foreskrives mundtlig prøve, holdes skriftlig prøve i stedet for mundtlig, når han finder den ønskede skriftlige prøve lige så egnet til at vise eksaminandernes standpunkt som den foreskrevne mundtlige prøve og i øvrigt finder ændringen begrundet. I samfundsfag, i hvilket der er foreskrevet mundtlig eller skriftlig prøve, afgør den enkelte studerende ved semestertilmeldingen til det semester, hvori prøven afholdes, om der ønskes aflagt mundtlig eller skriftlig prøve.

Stk. 2. Medmindre andet er fastsat i bestemmelserne om det enkelte fag, jfr. §§ 34-36, §§ 38-47 og §§ 49-63, er eksamensstoffet det stof, herunder det selvstændigt til-

egnede, som undervisningen omfatter, med undtagelse af de arbejder m.v., for hvilke der fremlægges attestation efter § 19, stk. 1. Eksamensstoffet skal forelægges undervisningsdirektøren til godkendelse inden 1. oktober, henholdsvis 15. marts i det semester, hvor undervisningen i faget afsluttes i henhold til planen efter § 11, stk. 2. Redegørelse for eksamensstoffet udarbejdes af den enkelte lærer efter drøftelse med de studerende.

Stk. 3. Undervisningsdirektøren fastsætter nærmere bestemmelser om afholdelsen af eksamen, herunder om meddelelser mellem lærer og censor, om indberetninger til direktoratet og om uregelmæssigheder under skriftlige og praktiske prøver. Undervisningsdirektøren kan under ganske særlige omstændigheder dispensere fra bestemmelserne om eksamensstof og eksamensform for den enkelte eksaminand.

§ 23. Eksamensterminerne er december-januar og maj-juni. Prøverne placeres normalt i perioderne 10. december-31. januar og 20. maj-30. juni. I efterårssemestret holdes den mundtlige prøve i i biologi, jfr. § 57, i august.

Stk. 2. Ved det enkelte seminarium holdes der eksamen i de fag, hvortil der er indstillede i henhold til §§ 18-21 (kapitel 4).

Stk. 3. For studerende, der har indstillet sig til eksamen i dansk, skrivning, regning og kristendomskundskab i maj-juni eksamenstermin, og som på grund af sygdom eller graviditet, der er dokumenteret ved lægeattest, ikke har gennemført eksamen, holdes der sygeeksamen i august. Sygeeksamen omfatter samtlige prøver i det eller de fag, hvori den enkelte studerende ikke har fuldført eksamen.

Stk. 4. Eksamen efter § 20, stk. 2, afholdes i august for de studerende, der ønsker det.

Stk. 5. For studerende, der på grund af sygdom eller graviditet, der er dokumenteret ved lægeattest, har været forhindret i at gennemføre eksamen i et eller flere andre fag end de i stk. 3 omtalte i det semester, hvori undervisningen i faget er afsluttet, kan der med direktoratets godkendelse afholdes sygeeksamen uden for de ordinære eksamensterminer.

§ 24. Ved eksamen medvirker censorer i alle fag. Censor skal medvirke ved samtlige prøver i faget for det enkelte hold, jfr. § 12. Censorerne beskikkes af undervisningsdirektøren efter forhandling med seminarierådet. Undervisningsdirektøren er formand for censorerne.

Stk. 2. Seminariets rektor forestår prøvernes afholdelse i overensstemmelse med bestemmelserne og undervisningsdirektørens forskrifter.

Skriftlige og praktiske prøver.

§ 25. Er der ifølge bestemmelserne i §§ 34-71 (kapitel 9) én skriftlig eller praktisk prøve ved eksamen i et fag stilles opgaverne af undervisningsdirektøren. Holdes der i et fag skriftlig prøve i stedet for mundtlig i henhold til § 22, stk. 1, stilles opgaverne af læreren. Har et hold studerende haft flere lærere i et fag, stiller hovedlæreren de opgaver, der skal stilles af læreren i faget, efter forhandling med de øvrige lærere.

Stk. 2. Opgaver, der stilles af undervisningsdirektøren, er fælles for alle eksaminander. Gør tilrettelæggelsen af eksamen det nødvendigt, kan der dog ved de praktiske prøver stilles 2 opgaver, som er fælles for hver sin gruppe af eksaminander. Opgaver, der stilles af læreren, er fælles for vedkommende hold, medmindre andet følger af bestemmelserne i §§ 34-71 (kapitel 9).

Stk. 3. Forslag til opgaver, der stilles af undervisningsdirektøren, udarbejdes af et opgaveudvalg for hvert af fagene. Hvert opgaveudvalg består af 3-5 medlemmer, som beskikkes af undervisningsdirektøren for 3 år ad gangen. Et flertal af medlemmerne skal undervise i eller inden for de sidste 5 år have undervist i faget på seminarierne.

Stk. 4. Opgaver, der stilles af læreren, skal godkendes af censor. Læreren har ret til at forhandle med censor om godkendelse af opgaverne, inden censor træffer endelig afgørelse. Efter eksamen indsender rektor opgaverne til direktoratet. Konstaterer undervisningsdirektøren, at opgaverne i et fag er væsentlig forskellige i sværhedsgrad ved forskellige seminarier, foranlediger han spørgsmålet om større ensartethed drøftet med censorerne i faget.

Stk. 5. Som led i opgavernes formulering afgør undervisningsdirektøren, henholdsvis

læreren med censors godkendelse, hvilke hjælpemidler eksaminanderne må bruge under den enkelte prøve. Der er tilsyn ved prøverne.

Stk. 6. Besvarelsener og de udførte arbejder udleveres til de eksaminander, der ønsker det, efter at de har afsluttet deres uddannelsesforløb. Undervisningsdirektøren kan bestemme, at visse arbejder udleveres tidligere. Arbejder/besvarelsener, der ikke udleveres, kan tilintetgøres et semester efter afslutning af uddannelsen.

Mundtlige prøver og prøver, der er praktiske og mundtlige.

§ 26. Eksamensspørgsmålene stilles af læreren. Spørgsmålene skal være repræsentative i forhold til eksamensstoffet. Hvor der i de enkelte fag, jfr. §§ 34-71 (kapitel 9), ikke er fastsat nærmere regler for prøvens udformning kan et spørgsmål tage udgangspunkt i et af den studerende inden prøven valgt og af læreren godkendt arbejdsresultat eller skriftligt oplæg. Er der i bestemmelserne for faget fastsat forberedelsestid ved prøven, og er dennes længde ikke fastsat i bestemmelsen om vedkommende fag, fastsættes den som led i spørgsmålenes udformning. Forberedelse og eksamination skal dog ligge inden for samme dag, og forberedelsestiden må kun i ganske særlige tilfælde overstige 4 timer. Samtidig med spørgsmålenes udformning tages der stilling til, om eksaminanden må anvende hjælpemidler under forberedelsen og da hvilke. Spørgsmålene m.v. skal godkendes af censor. Læreren har ret til at forhandle med censor om godkendelse af eksamensspørgsmålene, inden censor træffer endelig afgørelse.

Stk. 2. Spørgsmålene tildeles eksaminanderne ved lodtrækning, medmindre de skal eksamineres i et individuelt emne eller i individuelt læst stof. Eventuel forberedelse sker under tilsyn, medmindre andet er fastsat i bestemmelserne om de enkelte fag.

Stk. 3. Eksaminationen forestås af læreren som eksaminator. Den former sig så vidt muligt som en samtale mellem eksaminator og eksaminand, hvori censor kan deltage. Materiale, som kan tjene som yderligere dokumentation for den studerendes arbejde med faget, kan medinddrages i eksaminationen. Censor og eksaminator er alene under

karaktergivningen, jfr. dog stk. 4. En studerende har ret til efter voteringen at få en kort mundtlig begrundelse for den fastlagte karakter.

Stk. 4. Har et hold studerende haft flere lærere i et fag, har hovedlæreren ansvaret for lærerens funktioner efter stk. 1 og 2. Eksamineres der af en anden lærer, er hovedlæreren til stede under eksamination og karaktergivning.

Stk. 5. De mundtlige prøver er offentlige.

Kapitel 6.

Karaktergivning. Betingelser for at bestå.

§ 27. Der gives eksamenskarakterer i de enkelte fag som anført i §§ 34-71 (kapitel 9). Ved karaktergivningen anvendes 13-skalaen efter bestemmelserne i §§ 1-4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 148 af 5. april 1971 om karaktergivning ved de højere uddannelsesinstitutioner.

Stk. 2. Eksamenskarakterer, der bygger på en samlet vurdering af flere prøver, og karakterer for enkelte prøver fastsættes af censor og læreren i faget. Disse giver først hver en karakter, idet censors karakter oplyses først, og forhandler sig derefter til enighed om den endelige karakter. Kan censor og lærer ikke nå til enighed, fastsættes karakteren som gennemsnittallet mellem de to givne karakterer. Svarer gennemsnittallet ikke til en grad i karakterskalaen, bliver karakteren den nærmeste højere grad i skalaen, hvis censor har givet den højeste karakter, og det nærmeste lavere tal, hvis censor har givet den laveste karakter. Har et hold studerende haft flere lærere i et fag, og har en anden lærer end hovedlæreren eksamineret ved en mundtlig prøve, deltager hovedlæreren i fastsættelsen af lærerkarakteren og i den efterfølgende forhandling. Er der uenighed mellem lærerne, fastsættes lærerkarakteren af hovedlæreren.

Stk. 3. Skal en eksamenskarakter fremkomme ved sammenregning af flere karakterer, og svarer det beregnede tal ikke til en grad i karakterskalaen, afrundes tallet til den nærmeste højere karakter, hvis det beregnede tal ligger nærmest på denne eller midt imellem den nærmeste højere og den nærmeste lavere karakter. I andre tilfælde afrundes tallet til den nærmeste lavere karakter.

§ 28. Til at bestå lærereksamen kræves

- 1) at summen af samtlige eksamenskarakterer og standpunktskarakteren i praktisk skolegerning er lig med eller større end antallet af karakterer multipliceret med 6.
- 2) at eksamenskarakteren i hvert linjefag og det pædagogiske speciale er mindst 6.
- 3) at eksamenskarakterne i hvert af de øvrige fag er mindst 5, dog må der i ét fag forekomme eksamenskarakteren 03.

Om standpunktskarakteren i praktisk skolegerning henvises til § 19, stk. 3.

Stk. 2. Har en studerende været til afsluttende prøve mere end én gang i samme fag, gælder karakteren ved den sidst aflagte prøve.

Stk. 3. Beregningen af, om lærereksamen er bestået, foretages af rektor for det seminarium, hvor den studerende har aflagt eksamen i sit sidste fag.

Kapitel 7.

Protokol m.v. Bevis.

§ 29. Rektor fører en protokol, hvor hver studerende har sit blad. På protokolbladet indføres den studerendes data, valg af fag, attestationer, fritagelser og andre dispensationer efter bekendtgørelsen, oplysning om betingelserne i § 6, stk. 1, og resultatet af førsteårsafgørelsen, indstillinger til eksamen, standpunktskarakteren i praktisk skolegerning, eksamenskaraktererne i fagene og eventuelle karakterer for enkelte prøver i fagene i §§ 34-71 (kapitel 9).

Stk. 2. Flytter en studerende til et andet seminarium, oversendes protokolbladet til dettes rektor. En kopi opbevares, til kvittering er modtaget. Når en studerende har bestået lærereksamen, indsendes kopi af hans protokolblad til direktoratet.

Stk. 3. Undervisningsdirektøren bestemmer protokollens og protokolbladets udformning.

§ 30. Studerende, der har bestået lærereksamen, får et bevis. Beviset har en individuel tekst og en standardtekst.

Stk. 2. I den individuelle tekst oplyses følgende:

- 1) Den studerendes data, hvor og i hvilken eksamenstermin han har aflagt eksamen i sit sidste fag.
- 2) Standpunktskarakteren i praktisk skolegerning.
- 3) Eksamenskarakteren i hvert enkelt fag, der er medregnet efter § 28.
- 4) Hvilke linjefag og hvilket pædagogisk speciale den studerende har haft.
- 5) For studerende med fysik og kemi karakteren i fysik og karakteren i kemi samt, om der er læst speciale og da hvilket.
- 6) For studerende med sang/musik som grunduddannelsesfag, at uddannelsen er gennemført.
- 7) Eventuel fritagelse for fag i henhold til § 3. Fritagelsesgrunden angives ikke.
- 8) Eventuel fritagelse for fag eller kursus i henhold til § 4. Det oplyses, hvilken eksamen eller undervisning der har begrundet fritagelsen.
- 9) Eventuelle afvigelser i uddannelsen i henhold til § 72.

Andre oplysninger kan ikke medtages.

Stk. 3. I standardteksten optages bekendtgørelsens §§ 2-5, § 28 og § 72.

Stk. 4. Eksamensbeviset udfærdiges af rektor på grundlag af den studerendes protokolblad. Rektor underskriver beviset.

Stk. 5. Blanketter til eksamensbevis udfærdiges af undervisningsdirektøren.

Kapitel 8.

Frivillig undervisning.

§ 31. Seminariet skal tilbyde de studerende undervisning i

- 1) Instrumentalspil, herunder orgelspil.
- 2) Svømning.
- 3) Maskinskrivning.

Stk. 2. Seminariet kan endvidere tilbyde de studerende undervisning i

- 1) Fotolære.
- 2) Motorlære.
- 3) Drama og filmkundskab.

Stk. 3. Den frivillige undervisning efter stk. 1, nr. 1, kan for den enkelte studerende ud over eventuel undervisning i orgelspil kun omfatte ét instrument i hvert uddannelsesår. Undervisningen omfatter bortset fra orgelspil en time ugentlig pr. hold. Tallet for maskinskrivning, fotolære, motorlære, drama og filmkundskab fastsættes af

seminariet med undervisningsdirektørens godkendelse.

Stk. 4. Undervisningen i orgelspil og svømning tilrettelægges sådan, at studerende, der ønsker det, kan aflægge prøve efter regler, der er fastsat i særlige bekendtgørelser. Seminariet foranlediger prøverne afholdt. Bevis udstedes efter reglerne om prøverne.

Stk. 5. Rektor planlægger undervisningen efter stk. 1 og stk. 2 efter forhandling med fællesudvalget.

Stk. 6. Etablering af undervisning efter stk. 1 og stk. 2 forudsætter, at der kan oprettes et hold af mindst følgende størrelse:

Instrumentalspil	2 studerende
Svømning, maskinskrivning, fotolære, motorlære, drama og filmkundskab . .	8 studerende

Stk. 7. Er der etableret undervisning i svømning efter stk. 6, skal der oprettes et hold for hver påbegyndte 12 deltagere. Er der i øvrigt etableret undervisning efter stk. 6, kan der oprettes et hold i instrumentalspil for hver påbegyndte 4 deltagere og i maskinskrivning, fotolære, motorlære, drama og filmkundskab for hver påbegyndte 20 deltagere.

Stk. 8. Studerende, der har tilmeldt sig frivillig undervisning efter stk. 1 og stk. 2, skal deltage regelmæssigt i undervisningen. Studerende, der ikke har deltaget i mindst 4/5 af undervisningstimerne, kan ikke deltage i frivillig undervisning i det følgende undervisningsår.

§ 32. Seminariet tilbyder de studerende fri kursus- og studiekredsundervisning, såkaldt frilæsning, i emner, der peger mod folkeskolen, og kan afholde fælles kulturelle arrangementer. Undervisningsdirektøren fastsætter efter forhandling med seminarierådet, hvilke emner der kan gøres til genstand for frilæsning.

Stk. 2. De studerendes råd, lærerrådet og fællesudvalget kan inden for kredsen af godkendte frilæsningsemner stille forslag om emnerne for frilæsning i undervisningsåret og om de i stk. 1 nævnte arrangementer. Efter at forslaget er behandlet i fællesudvalget, fastsætter rektor, hvilken frilæsning der tilbydes, og afgør, hvilke fælles kulturelle arrangementer der afholdes.

Stk. 3. Etablering af frilæsning i et emne

forudsætter, at der kan oprettes et hold på mindst 12 studerende, medmindre undervisningsdirektøren i ganske særlige tilfælde godkender et mindre deltagerantal. Flere hold med samme emne kan kun oprettes med undervisningsdirektørens godkendelse. Et frilæsningshold kan ikke fortsætte i et følgende semester, hvis det gennemsnitlige antal faktiske deltagere i det første semester bliver mindre end 8. Bestemmelsen i § 31, stk. 8, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Frilæsning i et emne kan højst omfatte 2 ugentlige timer i 2 semestre for hvert hold. Undervisningsdirektøren kan fastsætte, hvor mange timer et seminarium højst må anvende til frilæsning.

Stk. 5. Ingen studerende kan samtidig være tilmeldt frilæsning i mere end 2 emner.

Stk. 6. En studerende kan ikke deltage i frilæsning i noget af sine fags eksamensstof. Undervisningsdirektøren kan dog i særlige tilfælde give tilladelse hertil.

§ 33. Seminariet tilbyder de studerende korsang og sammenspil. Seminariet kan hertil anvende indtil 200 timer om året.

Kapitel 9.

De enkelte fag og kurser.

Pædagogik.

§ 34. Formålet er, at de studerende erhverver sig forudsætninger for og øvelse i en begrundet vurdering af undervisnings- og opdragelsesspørgsmål.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Skolens og opdragelsens forskellige former, idégrundlag og problematik, som de fremtræder i det historiske forløb og i nutiden, herunder sammenhængen med andre forhold i samfundslivet. Lovgivning om forhold, der vedrører undervisning og opdragelse. Der lægges særlig vægt på den nuværende skole og dennes organisation og den nyere tids pædagogiske strømninger i ind- og udland.
- 2) Analyse af de pædagogiske problemstillinger, der fremtræder gennem stoffet, og vurdering af forskellige løsningsforslag. Påvisning af opdragelses- og undervisningsproblemer som naturlige områder for løbende diskussion og forskellig stilningtagen.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter.

Psykologi.

§ 35. Formålet er, at de studerende erhverver sig en psykologisk viden og indsigt, som giver dem grundlag for forståelse af menneskers reaktioner, adfærd og oplevelser, og indstiller sig på en iagttagende og sagligt vurderende holdning til deres elever og til undervisning.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Almen psykologi, omfattende de almene forhold og lovmæssigheder vedrørende
 - a. Indlæring, hukommelse og glemsel.
 - b. Motivation og emotioner.
 - c. Perception, begrebsdannelse og tænkning.
- 2) Differentiel psykologi, omfattende de individuelle forskelle med hensyn til
 - a. Personlighedens struktur.
 - b. Intelligens- og begavelsesfaktorer.
- 3) Udviklingspsykologi, især børne- og ungdomspsykologi.
- 4) Socialpsykologi, især gruppepsykologi.
- 5) Læse/skrive- og regneprocessen.
- 6) Elementær pædagogisk statistik i et omfang, der er nødvendigt til forståelse af fagets litteratur.

Hovedvægten lægges på de pædagogisk relevante områder af de nævnte discipliner.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter.

Undervisningslære.

§ 36. Formålet er, at de studerende med udnyttelse af deres faglige, pædagogiske og psykologiske kundskaber tilegner sig en sådan arbejds metode til selvstændig planlægning og tilrettelæggelse af undervisning og anden lærervirksomhed, at de vil være i stand til at afpasse deres virksomhed efter skiftende betingelser med hensyn til formål, elevklientel og andre vilkår.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Didaktik. Didaktiske synspunkter for en lærers arbejde samt orientering om og vurdering af de for skolens fag opstillede

mål i tilknytning til den behandling af didaktiske spørgsmål, der gives i seminariets faglige undervisning.

- 2) Undervisningsmetodologi.
Undervisningsprincipper, undervisnings- og arbejdsformer, hjælpemidler, klassens organisation, kontrol- og vurderingsformer, vurdering af metodik.
- 3) Det pædagogiske miljø.
Lærer-elevforhold, elevernes indbyrdes forhold, samarbejde med hjemmene, samarbejde med skolens øvrige medarbejdere og myndigheder.
- 4) Øvelser med sigte på udvikling af en arbejdsmetode til planlægning og tilrettelæggelse af undervisning. Desuden øvelser med henblik på lærerens opgaver i samarbejdet med forældre, myndigheder og kolleger.

Undervisningen tilrettelægges sådan, at de studerende derigennem gør erfaringer om forskellige undervisnings- og arbejdsformer, der kan anvendes i undervisning af børn og voksne. Der udarbejdes en med kommentarer forsynet plan for et undervisningsforløb i et af den studerende valgt og af læreren godkendt emne for en nærmere beskrevet klasse — elevgruppe — i folkeskolen. Planen afleveres i 3 eksemplarer senest 1. december eller 1. maj, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve. Ved prøven medvirker eksaminator samt 2 censorer. Rektor udpeger den ene censor blandt seminariets praktiklærere og eventuelt faglærere med henblik på sagkyndig bedømmelse af faglige og fagdidaktiske forhold samt undervisningsmetodiske forhold under hensyn til de beskrevne elevforudsætninger og de vilkår i øvrigt, hvorunder planen tænkes gennemført. På grundlag af planen dokumenterer den studerende ved prøven sine teoretiske og praktiske forudsætninger i relation til fagmål og fagindhold.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren fremkommer ved en sammenregning af de givne karakterer. De af de to censorer givne karakterer tæller hver 1/3 og den af eksaminator givne karakter 1/3.

Praktisk skolegerning.

§ 37. Formålet er, at de studerende erhverver sig færdighed i at gennemføre selv-

stændigt tilrettelagt undervisning i folkeskolen og øvelse i en lærers øvrige funktioner i skolen.

Stk. 2. Undervisningen tilrettelægges som timepraktik og periodepraktik i et repræsentativt udvalg af folkeskolens klasser og i de fag, som sigter på undervisning i folkeskolen, jfr. § 14, for den enkelte studerende dog kun i fag, hvori han eller hun har faglige forudsætninger. I undervisningen indgår praktik i den enkelte studerendes linjefag og i periodepraktikken tillige i det pædagogiske speciale. De studerende øves i ud fra deres teoretiske forudsætninger at gennemføre en selvstændigt tilrettelagt undervisning og i selv at vurdere deres undervisning. I forbindelse hermed undervises der i brug og eventuel fremstilling af de nødvendige hjælpemidler, og de studerendes mundtlige fremstilling opøves. Der lægges vægt på, at de studerende udvikler en sådan kontakt med eleverne, at de kan skabe et godt arbejdsklima. I undervisningen indgår regelmæssige konferencer mellem lærer og studerende. Undervisningsdirektøren fastsætter, hvor stor en del af timetallet der anvendes hertil. Under periodepraktikken deltager de studerende i de ud over undervisningen forekommende lærerfunktioner ved skolen. Om periodepraktikkens omfang henvises til § 8, stk. 3.

Stk. 3. Ved første praktikperiodes afslutning gives en vejledning med henblik på den studerendes fortsatte uddannelse. Vejledningen gives således: Ved afslutningen af den første praktikperiode afholdes på skolelederens initiativ et møde mellem den enkelte studerende og dennes praktiklærere. Der vejledes på baggrund af en helhedsvurdering af den studerendes forhold til og kontaktmulighed over for børn samt på forhold i øvrigt, som har betydning for den studerendes fortsatte uddannelse. Vejledningen konkluderer i et råd til den studerende, om det må anses for *betænkeligt* eller *ikke-betænkeligt* at fortsætte uddannelsen.

Stk. 4. Ved praktikundervisningens afslutning gives der en standpunktskarakter som udtryk for, hvorvidt den studerende har nået den undervisningsfærdighed, som er nødvendig til varetagelse af undervisning i folkeskolen. Karakteren fremkommer således: Hver af de lærere, der i den sidste praktikperiode har undervist den stude-

rende, og hos hvem den studerende har gennemført selvstændigt tilrettelagte opgaver — alene eller i samarbejde med medstuderende — afgiver en af udtalelserne *meget god, god, mindre god* til skolens leder. På grundlag heraf afholdes på skolelederens initiativ og under hans ledelse et møde med praktiklærerne, hvor den fælles karakter — standpunktskarakteren — fastsættes.

Pædagogiske specialer.

§ 38. Formålet er, at de studerende i særlig grad erhverver sig

- 1) viden om og forståelse af en kategori elever og deres situation i skolen samt i fritiden og ved overgang til videre uddannelse eller erhverv,
- 2) forudsætning for at løse de særlige læreropgaver på det valgte undervisningsområde og for at give de bedst mulige udviklingsbetingelser for den enkelte elev,
- 3) færdighed i at planlægge, gennemføre og vurdere undervisning af eleverne.

Stk. 2. Undervisningen tager fortrinsvis sit udgangspunkt i elev- og skolesituationer og omfatter læreropgaverne på de enkelte undervisningsområder. I undervisningen indgår iagttagelsesøvelser og studiebesøg. I praktikken — jfr. nr. 3 under hvert af specialerne A-C nedenfor i stk. 3, 4 og 5 — deltager de studerende i en klasses liv og arbejde gennem tilrettelæggelse, gennemførelse og vurdering af et undervisningsforløb. Der lægges vægt på selvstændig bearbejdelse og vurdering af stof og undervisningsresultater. De enkelte specialers indhold anføres i stk. 3, 4 og 5.

Stk. 3. Speciale A. Undervisning af elever i folkeskolens yngre klasser.

- 1) **Udviklingspsykologiske emner:**
Barnets fysiske, intellektuelle, emotionelle, sociale og etiske udvikling i førskolealderen og de første skoleår.
Adfærdsvanskeligheder hos børn i yngre klasser.
- 2) **Pædagogiske emner:**
Motivation og indlæring. Begynderundervisningens særlige problematik.
Kreativ virksomhed.
Sociale og miljøskabende funktioner i de yngre klasser.

Specielle vanskeligheder hos børn i skolens almindelige klasser.

Lærerens samarbejde med kolleger og hjemmene.

Pædagogiske og sociale foranstaltninger i forbindelse med skolen.

- 3) **Tilrettelæggelsesøvelser og praktik (timepraktik):** Ud fra målanalyse og i overensstemmelse med psykologisk-pædagogiske principper tilrettelægges, gennemføres og vurderes undervisning i forbindelse med fagområder i de yngre klasser med særlig hensyntagen til undervisningen i 1. skoleår. Herunder lægges der særlig vægt på øvelser i musiske aktiviteters integrering i den almindelige undervisning.
- 4) I specialet indgår de i §§ 66-69 omhandlede stofområder.
- 5) **Individuelt emne:** Hver studerende gennemarbejder et emne med tilknytning til specialet. Arbejdet skal belyse et eller flere pædagogiske, psykologiske, didaktiske eller praktisk-metodiske problemer. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Der udarbejdes en kortfattet skriftlig rapport, der afleveres senest 1. december eller 1. maj, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 4. Speciale B. Undervisning af elever i folkeskolens ældre klasser samt ungdoms- og fritidsundervisning.

- 1) **Ungdomspsykologiske og sociologiske emner:**
Unge fysiske, intellektuelle, emotionelle, sociale og etiske udvikling.
Adfærdsvanskeligheder og ungdomskriminalitet.
Samfunds-, uddannelses- og erhvervsforhold i relation til de unges situation.
Fritidsvirksomhed. Den voksne elev i fritidsundervisningen.
- 2) **Pædagogiske emner:**
Motivation og indlæring. De sidste skoleårs særlige problematik.
Kreativ virksomhed.
Sociale og miljøskabende funktioner i de ældre klasser.
Specielle vanskeligheder hos børn og unge i skolens almindelige klasser.
Lærerens samarbejde med kolleger og hjemmene.

Pædagogiske og sociale foranstaltninger i forbindelse med skolen.

Kendskab til de obligatoriske og valgfrie fags mål og midler samt til særlige undervisningsområder i de ældre klasser: Orienteringsundervisning, uddannelses-, erhvervs- og fritidsorientering, familie-kundskab, seksualundervisning, sundhedslære m.v.

Skoleformer og skolestruktur i relation til unges forudsætninger. Gældende love, bekendtgørelser og cirkulærer.

Differentieringsproblemer, valgmuligheder, elevvejledning.

- 3) Tilrettelæggelsesøvelser og praktik (timepraktik): Ud fra målanalyse og i overensstemmelse med psykologisk-pædagogiske principper tilrettelægges, gennemføres og vurderes undervisning inden for de obligatoriske fagområder i de ældre klasser. Der gives eksempler på integrering af musiske aktiviteter i undervisningen.
- 4) I specialet indgår de i §§ 66-69 omhandlede stofområder.
- 5) Individuelt emne: Hver studerende gennemarbejder et emne med tilknytning til specialet. Arbejdet skal belyse et eller flere pædagogiske, psykologiske, didaktiske eller praktisk-metodiske problemer. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Der udarbejdes en kortfattet skriftlig rapport, der afleveres senest 1. december eller 1. maj, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 5. Speciale C. Undervisning af elever med særlige vanskeligheder (specialundervisning).

- 1) Fysiologiske, psykologiske og sociologiske emner:
Vanskelighedernes årsager og virkning: Akustisk, optisk og motorisk betingede vanskeligheder. Intellektuelt og perceptuelt betingede vanskeligheder. Emotionelle vanskeligheder og sindslidelser. Hjerneskader. Socialt betingede vanskeligheder.
Afvigerproblemet.
Samfunds-, uddannelses- og erhvervsforhold i relation til elever med særlige vanskeligheder. Fritidsvirksomhed. Sociallovgivning og revalidering.

Udvælgelses- og vurderingsproblemer: Orientering om psykologisk testning. Anvendelse af pædagogiske prøver. Vurdering af testresultater i forbindelse med elevers præstationer, muligheder og adfærd i øvrigt.

- 2) Pædagogiske emner:
Motivationsproblemer og indlæringsvanskeligheder.
Specialundervisningens særlige problematik, herunder dens organisation inden for folkeskole, ungdoms- og fritidsundervisning og forsorg.
Kreativ virksomhed.
Sociale og miljøskabende funktioner i specialundervisningen.
Elever med flere handicap.
Lærerens samarbejde med kolleger og hjemmene.
Pædagogiske og sociale funktioner samt institutioner i tilknytning til specialundervisningen.
Overgang fra skole til erhverv samt ungdoms- og fritidsundervisning.
Stoffet behandles udføreligt, hvad angår undervisningen af læseretarderede og svagt begavede elever.
- 3) Tilrettelæggelsesøvelser og praktik (timepraktik): Ud fra målanalyse og i overensstemmelse med psykologisk-pædagogiske principper tilrettelægges, gennemføres og vurderes undervisning af læseretarderede og svagt begavede elever. Herunder lægges særlig vægt på øvelser i musiske aktiviteter integrering i den almindelige undervisning.
- 4) I specialet indgår de i §§ 66-69 omhandlede stofområder.
- 5) Individuelt emne: Hver studerende gennemarbejder et emne med tilknytning til specialet. Arbejdet skal belyse et eller flere pædagogiske, psykologiske, didaktiske eller praktisk-metodiske problemer. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Der udarbejdes en kortfattet skriftlig rapport, der afleveres senest 1. december eller 1. maj, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 6. Eksamen består af en mundtlig prøve:

- 1) Et spørgsmål inden for det enkelte speciale i de i nr. 1-4, omhandlede emner. Der gives forberedelsestid.

- 2) Det individuelle emne på grundlag af den skriftlige rapport.

Stk. 7. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Dansk (efter § 2, stk. 1, nr. 1, a).

§ 39. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indsigt i sprogets og anden kommunikations opbygning og funktion som socialt fænomen,
- 2) erhverver sig færdighed i faglig behandling og vurdering af tekster,
- 3) erhverver sig færdighed i analyse og vurdering af børns mundtlige og skriftlige fremstilling,
- 4) erhverver sig kendskab til fagets arbejdsmetoder og dets faglige og didaktiske problemstillinger med henblik på undervisningen i folkeskolens 1.-7. klasse.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Fonetik, grammatik (syntaks og morfemik), kommunikationsteori, semantik og tekstteori med stilistik. Disse discipliner anvendes i arbejdet med stofområderne under nr. 2, 3 og 4.
- 2) Tekstlæsning med henblik på tekstforståelse og tekstgennemgang.
 - a. Der arbejdes med analyse og vurdering af forskellige arter danske, norske og svenske tekster af fiktiv og ikke-fiktiv karakter, herunder undervisningsmateriale til faget dansk i folkeskolens 1.-7. klasse og tekster til faglig forbedelse i folkeskolen.
Tekstmaterialet skal fortrinsvis være dansk og udvise genremæssig og historisk spredning med hovedvægten på nyere tekster. Oversatte ikke-nordiske tekster kan indgå.
 - b. Hver studerende læser 12 børnebøger, heraf mindst én norsk og én svensk på originalsproget, bl.a. med henblik på vurdering af deres egnethed for børn. Bøgerne vælges af den studerende og skal godkendes af læreren.
Boglisten afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
 - c. Oplæsning som led i tekstfortolkning.
- 3) Mundtlig fremstilling, herunder børns sproglige udvikling.

- 4) Skriftlig fremstilling med hovedvægten på denne disciplins problematik, herunder sprogrigtighedsproblemer.

- a. Der anvendes bl.a. elevproduceret tekstmateriale fra folkeskolen.
- b. Der arbejdes med den studerendes egen skriftlige udtryksfærdighed.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

- 1) Den skriftlige prøve: Tekstforståelse og skriftlig udtryksfærdighed. Eksaminanden skal efter nærmere angivne retningslinjer behandle forelagt dansk, norsk og/eller svensk tekstmateriale i tilknytning til stk. 2, nr. 2, a. Der forelægges 2 sæt tekstmateriale, som eksaminanden vælger imellem. Der gives 6 timer til prøven.
- 2) Den mundtlige prøve: Eksaminanden skal med anvendelse af viden fra stk. 2, nr. 1, behandle enten forelagt ulæst tekstmateriale i tilknytning til stk. 2, nr. 3 og/eller nr. 4, a, eller én eller flere af de under stk. 2, nr. 2, b, læste børnebøger. Der prøves i oplæsning af dansk tekst. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Dansk (linjefag).

§ 40. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig færdighed i selvstændig faglig behandling og vurdering af kommunikation af sproglig og ikke-sproglig art,
- 2) erhverver sig kendskab til fagets placering i sociale og kulturelle sammenhænge,
- 3) erhverver sig kendskab til fagets metoder,
- 4) erhverver sig indsigt i fagets didaktik.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) En række emner belyst ud fra definerede synsvinkler (studiemønstre).
Der arbejdes med
 - a. et sprogligt emne,
 - b. et væsentligt dansk (nordisk) forfatterskab eller en dansk (nordisk) forfattergruppes produktion eller en dansk (nordisk) litterær periode,
 - c. børne- og ungdomslitteratur.

- d. genreproblemer på grundlag af tekstmateriale af fiktiv karakter,
- e. tre emner valgt af læreren i samråd med de studerende.

Tekstmaterialet skal fortrinsvis være dansk og udvise genremæssig og tidsmæssig spredning med hovedvægten på nyere litteratur. Norske og svenske tekster indgår og læses på originalsproget. Oversat ikke-nordisk litteratur kan indgå. Forskellige faglige metoder (historiske såvel som ahistoriske) anvendes.

- 2) Norsk og svensk sprog på grundlag af 50 normalsider norsk (heraf 15 sider nynorsk) og 50 normalsider svensk.
- 3) Individuelt emne.
Hver studerende gennemarbejder et sprogligt og/eller litterært emne og udfærdiger en kortfattet skriftlig rapport med angivelse af anvendt litteratur. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Rapporten afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve:

- 1) Norsk eller svensk sprog på grundlag af en læst tekst.
- 2) Et spørgsmål inden for de studiemønstre, undervisningen har omfattet. Der gives forberedelsestid.
- 3) Det individuelle emne på grundlag af den skriftlige rapport.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Skrivning.

§ 41. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig kendskab til skriveprocessen og det psykologiske og fysiologiske grundlag for denne,
- 2) erhverver sig færdighed i at skrive former for skrift, der kan være dem til praktisk nytte som undervisere,
- 3) erhverver sig forståelse af værdien af en tilgængelig og æstetisk meddelelsesform: letlæselig skrift og hensigtsmæssig tekstplacering,
- 4) erhverver sig indblik i sammenhængen mellem latinsk bogtrykskrift og skrive-

skrift og kendskab til karakteristiske fællestræk,

- 5) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder i folkeskolen.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Skrivningens teori.

- a. Skriveprocessens psykologi og fysiologi.

De foreliggende muligheder på udviklingstrinene. Den psykiske baggrund for individuelt bevægelsesforløb. Formopfattelse og fremstillingsevne. De grundlæggende fysiologiske principper for bevægelse.

- b. Skriveteknik.

Arbejdsfysiologiske løsninger vedrørende skrivebevægelser, skrivestillinger og stol/bord, skriveredskaber og -materialer.

- c. Skriveskriftsformer.

Bogtrykskrift og skriveskrift, karakteristiske fællestræk.

En vurderende gennemgang af skriftformer med variationer med hensyn til form, hældning og binding.

- d. Relevante undervisningsprincipper illustreres i forbindelse med den praktiske undervisning.

- 2) Skrivningens praksis.

- a. Forberedende skriveøvelser.

Skriveleg: Rytmeøvelser, iagttagelsestræning og formning af ord og bogstaver.

- b. Trykbogstaver: Bogtrykskriftens typer i forenklet form.

- c. Grundschrift: En sammenbundet rytmisk modelskrift med trykbogstavernes karakteristiske træk bevaret.

- d. Håndskrift: En letlæselig, hurtig, rytmisk og personlig udtryksform. Tekstplacering og æstetisk kvalitet.

- e. Dekorativ skrift: En fremhæve-skrift med særlig form- og placeringseffekt. Skrift og illustration.

- 3) Skrivning i skolen.

- a. Orientering om fagets formål, indhold og arbejdsmetoder. Oplæringsperiode, skriftpleje og individuel korrektion.

- b. Problemer i forbindelse med moderate skrivevanskeligheder, venstrehændede,

elevgrupper med forskellig undervisningsbaggrund.

- c. Hastigheds- og kvalitetsprøver.
- d. Vurdering af skrift.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er praktisk og mundtlig:

- 1) På papir skrives tekster med trykbogstaver, grundskrift, håndskrift og dekorativ skrift. Hertil gives 40 minutter.
- 2) På tavlen skrives tekster med håndskrift, trykbogstaver og grundskrift.
- 3) Et spørgsmål i skrivningens teori og didaktik.

Opgaverne løses uden brug af andre hjælpemidler end de fornødne materialer.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Regning.

§ 42. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig kendskab til det matematiske baggrundsstof for undervisningen i faget regning/matematik i 1.-7. klasse og indsigt i sammenhængen mellem fagets emner og i dets didaktik,
- 2) erhverver sig kendskab til fagets rolle i andre fagområder og i områder af samfundslivet samt øvelse i at løse opgaver fra sådanne områder, herunder øvelse i selvstændigt at opsoge og udvælge data, som er nødvendige ved opgaveløsningen,
- 3) erhverver sig øvelse i behandling af udvalgte emner med henblik på undervisningen i faget i 1.-7. klasse, herunder øvelse i at vurdere forskellige tilrettelæggelsesmåder samt i at kunne knytte faglige begreber til oplevelser i konkrete situationer.

Stk. 2. Indholdet er de nedenfor anførte faglige emner. I arbejdet med disse integreres den fagdidaktiske undervisning.

- 1) Almene begreber.
 - a. Logik og bevisførelse.
 - b. Relationer og funktioner (definitioner og repræsentationsformer).
Ordensrelationer og ækvivalensrelationer.
 - c. Data- og algoritmebegreb.
- 2) Tal og algebra.
 - a. Kompositioner og kompositionsegen-

skaber (definitioner og repræsentationsformer), herunder dobbeltorganiserede mængder.

- Elementær gruppeteori.
- b. Naturlige tal.
Karakteristiske egenskaber ved mængden af naturlige tal opfattet som ordnet dobbeltorganiseret mængde. De naturlige tal i rollen som ordenstal og mængdetal.
- c. Belysning af metoder ved indførelsen af rationale tal.
- d. Tals delelighed, restsætninger, primtal, sammensatte tal, største fælles divisor, mindste fælles multiplum, relationerne „går op i“ og „kongruens modulo n “.
- e. Positionssystemer.

3) Geometri.

- a. Geometriske grundbegreber og simple geometriske beregninger.
- b. Flytninger i planen, flytningsgruppen empirisk belyst.

4) Sandsynlighedsregning.

- a. Kombinatoriske begreber, multiplikationsprincippet, permutationer, kombinationer.
- b. Tilfældige eksperimenter.
Indledende behandling af sandsynlighedsbegrebet.

5) Grundlæggende regnestof.

- a. Procentregning.
- b. Forholds-, delings- og gennemsnitsregning.

6) Anvendelsesområder.

- a. Eksakt regning, overslagsregning, tilnærmet regning, tabelbrug.
- b. Handel og økonomi.
- c. Naturfag og teknik.
- d. Længde, areal og rumfang, herunder målestoksforhold.
- e. Deskriptiv statistik.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

1) Den skriftlige prøve:

Der gives et opgavesæt, der består af et antal opgaver til samtlige eksaminander og to opgaver, hvorimellem der er valgfrihed. Den ene af de valgbare opgaver skal gives inden for stoffet i stk. 2, nr. 5 og 6. Der gives 4 timer til prøven. Eksaminanden kan medtage hjælpemidler, der

er godkendt af undervisningsdirektøren. Der kan ikke stilles opgaver i stoffet i stk. 2, nr. 1, nr. 2, b og c.

2) Den mundtlige prøve:

Der gives to spørgsmål, hvoraf det ene skal gives inden for stoffet i stk. 2, nr. 1, 2 og 3. Et af spørgsmålene giver anledning til en fagdidaktisk drøftelse. Til et af spørgsmålene gives der forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Regning/matematik (linjefag).

§ 43. Formålet er, at de studerende

1) erhverver sig kendskab til det matematiske baggrundsstof for folkeskolens undervisning, viden om grundlaget for og opbygningen af vigtige emner i faget, indsigt i sammenhængen mellem disse emner og indsigt i fagets didaktik,

2) erhverver sig kendskab til principper for matematikkens anvendelse samt til eksempler på løsning ved matematiske hjælpemidler af praktiske problemer fra andre fagområder og fra samfundslivet,

3) erhverver sig øvelse i behandling af udvalgte emner for undervisningen i matematik i folkeskolen, herunder specielt øvelse i selvstændigt at udforme og variere eksempel- og opgavestof inden for sådanne emner.

Stk. 2. Indholdet er de nedenfor anførte faglige emner. I arbejdet med disse integreres den fagdidaktiske undervisning.

1) Behandling af centrale emner fra folkeskolens matematikundervisning.

2) Algebra.

a. Organiseret mængde, homomorfi, isomorfi.

b. Ækvivalensrelation, kongruensrelation, belysning af ordensrelation og ordenshomomorfi.

c. Gruppe, undergruppe, sideklasse, belysning af permutationsgruppe og cyklisk gruppe.

d. Ring og legeme.

3) Tal.

a. Aksiomatisk beskrivelse af de naturlige tal.

b. Elementær talteori.

c. Konstruktion af de hele tal eller af de positive rationale tal ud fra de naturlige tal.

d. Påvisning af de rationale tals utilstrækkelighed. Omtale af forskelle mellem de ordnede legemer af de rationale tal og de reelle tal.

e. Tilnærmet regning.

4) Statistik og sandsynlighedsregning.

a. Belysning af emnerne kombinatorik og deskriptiv statistik.

b. Endeligt sandsynlighedsfelt. Uafhængige hændelser, betinget sandsynlighed. Sammensatte eksperimenter.

c. Stokastiske variable.

Frekvensfunktion, fordelingsfunktion, binomialfordelinger, hypergeometriske fordelinger. Middelværdi, varians, standardafvigelse. Kombinerede fordelinger, uafhængige stokastiske variable, kovarians, korrelation.

d. Induktiv statistik.

Hypotesetestning, binomialtest, signifikans, styrkefunktion. Forskellige testfunktioner. Estimation, konfidensinterval.

5) Algoritmer.

a. Algoritmisering.

b. Algoritmebeskrivelse.

6) Plangeometri.

a. Uddybende kendskab til geometrien i den indledende undervisning.

b. Kendskab til deduktivt, ikke-aksiomatisk arbejde med geometri.

c. Undersøgelse af mængden af flytninger i planen, herunder opløsning i spejlinger.

d. Belysning af en aksiomatisk opbygning af plangeometrien.

7) Et individuelt emne i tilknytning til undervisningen i folkeskolen eller til matematikkens praktiske anvendelse. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Emnet afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

1) Den skriftlige prøve:

Der gives et opgavesæt inden for stoffet i stk. 2, nr. 2-6. Sættet skal bestå af et antal opgaver, der er fælles for samtlige

eksaminander og to eller flere opgaver, mellem hvilke der er valgfrihed. Der gives 5 timer til prøven. Eksaminanden kan medtage hjælpemidler, der er godkendt af undervisningsdirektøren.

2) Den mundtlige prøve:

- a. Et spørgsmål inden for stoffet, der er nævnt i stk. 2, nr. 2-6, eventuelt på grundlag af en forelagt tekst. Der gives forberedelsestid.
- b. Det individuelle emne.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Kristendomskundskab.

§ 44. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indsigt i kristendommen, dens baggrund og stilling i forskellige samfund, kendskab til andre livsopfattelser og til generelle træk i religiøs praksis,
- 2) erhverver sig kendskab til fagets metoder og elementær færdighed i at anvende dem,
- 3) erhverver sig kendskab til fagets didaktik og elementær færdighed i behandling af fagdidaktiske problemstillinger med henblik på undervisningen i folkeskolens 1.-7. klasse.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Den israelitisk-jødiske religions vigtigste faser og grundtemaer. I Det gamle Testamente læses der intensivt mindst 15 kapitler og ekstensivt mindst 2 hovedskrifter.
- 2) Den historiske Jesus og urmenighedens Kristusforkyndelse. De første kristne menigheder i mødet med hellenistisk kultur, herunder hovedtræk af Paulus' teologi. I Det nye Testamente læses der intensivt mindst 25 kapitler og ekstensivt mindst 2 hovedskrifter.
- 3) Forskellige kristendomsopfattelser i historie og nutid med inddragelse af andre livsopfattelser. Der lægges vægt på opfattelser, der har betydning for forståelse af nutiden, herunder evangelisk-luthersk og romersk-katolsk kristendomsforståelse.
- 4) Almene religiøse elementer i religionsfænomenologisk belysning. Materiale fra forskellige kulturer anvendes.

- 5) Fagdidaktiske problemstillinger. Fagets stilling og muligheder i folkeskolen.

Stofvalget skal være alsidigt og repræsentativt. Der foretages fagdidaktiske overvejelser i forbindelse med arbejdet. Der lægges vægt på tekster og andet autentisk materiale.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve. Der anvendes tekster og/eller andet materiale. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter.

Kristendomskundskab/religion (linjefag).

§ 45. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indsigt i religionskundskab gennem et studium af kristendommen og af andre religioner og livsopfattelser,
- 2) erhverver sig færdighed i anvendelse af fagets metoder,
- 3) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder og vilkår samt færdighed i behandling af fagdidaktiske problemstillinger.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Udvalgte ikke-kristne religioner, deres oprindelse, karakteristiske historiske fremtrædelsesformer og deres betydning i nutidig kulturel og social sammenhæng.
- 2) Kristendommen, dens oprindelse, karakteristiske historiske fremtrædelsesformer og dens betydning i nutidig kulturel og social sammenhæng.
- 3) Religiøse problemstillinger. Materiale fra forskellige religioner og livsopfattelser fremdrages og bearbejdes under forskellige synsvinkler, f.eks. fænomenologiske, filosofiske, etiske og psykologiske. Der lægges vægt på emner, der har betydning for forståelse af nutiden. Materiale fra kunst og litteratur kan inddrages.
- 4) Fagdidaktiske og religionspædagogiske problemstillinger samt metodiske overvejelser. Fagets stilling og indhold i folkeskolen, historisk og principielt. Forholdet til andre fag.
- 5) Individuelt emne inden for stofområderne i nr. 1-3. Emnet, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren, behandles såvel fagligt som fagdidaktisk. Der udarbejdes en kortfattet skriftlig rapport, der afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve:

- 1) Et spørgsmål inden for stoffet i stk. 2, nr. 1-4. Der anvendes tekster og/eller andet materiale. Der gives forberedelsestid.
- 2) Det individuelle emne på grundlag af den skriftlige rapport.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Formning (grunduddannelsesfag).

§ 46. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig formningsfærdigheder og i forbindelse hermed indsigt i fagets psykologiske og pædagogiske aspekter og i fagets pædagogiske muligheder i de yngre klasser,
- 2) erhverver sig øvelse i forskellige formningsfunktioner, herunder med sigte på undervisning i andre fag.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Formning.
 - a. Med henblik på undervisningen i de yngre klasser,
 - arbejde med billedmæssige udtryk i linje, form og farve,
 - arbejde med udtryksmæssig kombination af dagligdags ting,
 - arbejde med ting til at agere med.
 - b. Som middel i det almindelige skolearbejde,
 - brug af tavlen,
 - formningsfunktioner i undervisningen i andre fag.

Der arbejdes med farvekridt, limfarve, papir, pap, værdiløst materiale, papmaché og ler.

- 2) Teori.
 - a. Børns brug af billedsprog.
 - b. Formning i skolen. Fagets formål, indhold og arbejdsmetoder.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er praktisk og mundtlig:

- 1) Et spørgsmål i undervisningsstoffet efter stk. 2. Der eksamineres med udgangspunkt i forelagt materiale (børns og/eller studerendes arbejder).
- 2) En praktisk opgave i tavletegning. I forbindelse hermed vurderes et udvalg af

eksaminandens arbejder fra uddannelsen, udvalgt af eksaminanden.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Formning (linjefag).

§ 47. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig sikkerhed i fagets arbejdsmetoder og forståelse af dets funktioner,
- 2) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Praktisk formning.
 - a. Forestillings- og iagttagelsesformning (emneformning).
 - b. Fabulerende formning (formning ud fra materialet).
 - c. Ornamentik og mønstre (formideer til dekorerer og til billedkomponering).

Der arbejdes med tegning, maling, grafik og rumlig formning.

- 2) Teori.
 - a. Børns brug af billedsprog.
 - b. Billedkundskab.
 - c. Materialelære.
 - d. Undervisning i formning. Fagets formål, indhold og arbejdsmetoder.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er praktisk og mundtlig:

- 1) En opgave i praktisk tegnefærdighed. I forbindelse hermed vurderes et alsidigt udvalg af eksaminandens arbejder fra uddannelsen, udvalgt af eksaminanden.
- 2) Et spørgsmål i undervisningsstoffet efter stk. 2, nr. 2.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Sang/musik (grunduddannelsesfag).

§ 48. Formålet er, at de studerende erhverver sig faglig viden og færdighed som forudsætning for at anvende musik som led i en alsidig lærervirksomhed.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Indøvelse af et alsidigt repertoire af viser, sange, salmer, sanglege og folkloredanse, som er anvendelige på skolens forskellige trin.

- 2) Dramatisering af egnet musikstof, improvisation og rytmik, herunder øvelse i at anvende skolemusikinstrumenter.
- 3) Elementær musiklære.
- 4) Undervisning i brug af et støtteinstrument primært med henblik på selvstændig tilegnelse af nyt melodistof.
- 5) Musikorientering.
- 6) Pædagogiske og fagdidaktiske overvejelser over fagets integrationsmuligheder.

Musik (linjefag).

§ 49. Formålet er, at de studerende

- 1) gennem arbejde med sangstemmen, ved spil på et eller flere instrumenter og gennem øvelser i musikalsk skaben erhverver sig færdigheder som forudsætning for et aktivt og produktivt forhold til musik,
- 2) gennem drøftelse af skolemusikpædagogiske idéer og beskæftigelse med skolemusikpædagogiske materialer erhverver sig indsigt i fagets didaktiske og metodiske problemer samt forståelse for musikkens forskellige funktioner,
- 3) gennem arbejde med et alsidigt musikstof erhverver sig viden om musik, herunder indsigt i musikkens teori og teknik.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Individuel undervisning i sang med stemmedannelse.
- 2) Individuel undervisning i instrumentalspil
 - a. på et af den studerende valgt instrument inden for de ved seminariet foreliggende muligheder; instrumentet kan være klaver, guitar, blokfløjter eller et almindeligt orkesterinstrument,
 - b. brugsklaver.
- 3) Hørelære.
- 4) Skabende musikalske aktiviteter.
- 5) Deltagelse i og ledelse af kor og sammen spil.
- 6) Praktisk og teoretisk arbejde med et alsidigt skolemusikrepertoire.
- 7) Musikpædagogik med fagdidaktik.
- 8) Musikteori.
- 9) Musikkundskab. Der arbejdes med emner, værker eller enkeltstøtser repræsenterende forskellige formtyper, genrer og stilperioder, inklusive samtidig musik, herunder trivialmusik og funktionel musik.
- 10) Satsarbejde og arrangement.

Stk. 3. Eksamen består af praktiske/mundtlige prøver:

- 1) Sang.
 - a. En ikke-kendt sang, vise eller salme. Der synges 3 vers uden akkompagnement, hvoraf 1. vers er noteret under melodien. Der gives forberedelsestid med instrument til rådighed.
 - b. En opgave fra et af den studerende valgt repertoire på 75 sange, viser og salmer.
 - c. Eksaminanden fremfører en vokal-komposition efter eget valg.
- 2) Spil på det efter stk. 2, nr. 2, a, valgte instrument.
 - a. En ikke-kendt opgave. Der gives forberedelsestid.
 - b. Eksaminanden fremfører 2 forskellige artede sætser efter eget valg.
- 3) Brugsklaver.

Eksaminanden udarbejder becifring til en forelagt melodi og udfører på grundlag heraf akkordakkompagnement til melodien, som skal spilles eller synges til. Der gives forberedelsestid med klaver til rådighed.
- 4) Hørelære.
 - a. Nedskrivning uden hjælpemidler af en melodi fra pensum, jfr. stk. 3, nr. 1, b, i en opgaven toneart.
 - b. Sang fra bladet.
 - c. Rytmisk og melodisk musikdiktat.
- 5) Fremførelse/ledelse af et af eksaminanden udformet arbejde inden for skabende musikalske aktiviteter. Eksaminanden demonstrerer kendskab til direktions-teknik.
- 6) Musikpædagogik med fagdidaktik.

Med udgangspunkt i et emne inden for det i undervisningen behandlede stof føres en samtale om fagdidaktiske og metodiske spørgsmål.
- 7) Musikteori og musikkundskab.

Samtale med udgangspunkt i 10 værker eller enkeltstøtser, som den studerende vælger og læreren skal godkende. Værkerne skal repræsentere forskellige formtyper, genrer og stilperioder. Emneliste afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
- 8) Satsarbejde og arrangement.

Udarbejdelse af en opgave i satsarbejde/arrangement. Til prøven gives der forberedelsestid med instrument til rådighed.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Legemsøvelser (grunduddannelsesfag).

§ 50. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig viden om og forståelse af fagets muligheder for at indvirke på samspillet mellem fysiske, psykiske og sociale funktioner,
- 2) praktisk og teoretisk erhverver sig kendskab til aktiviteter, der imødekommer yngre børns behov for bevægelse og udvikler børnenes naturlige bevægelsesfunktioner, herunder evnen til at udtrykke sig gennem bevægelse,
- 3) erhverver sig kendskab til fagets pædagogiske muligheder i folkeskolens yngre klasser,
- 4) gennem fysisk aktivitet oplever fagets muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Teori.
 - a. Forhold vedrørende børns fysiske udvikling og dermed sammenhængende psykiske og sociale funktioner, specielt med henblik på yngre børn.
 - b. Idrætsteori i et omfang, der sætter de studerende i stand til at analysere forskellige aktiviteter med henblik på deres fysiske og mentale virkning.
 - c. Idræt i skolen. Synspunkter vedrørende fagets værdi og placering. Fagets formål, indhold og arbejdsmetoder. Risikomomenter. Den til faget hørende hygiejne. Integrering med andre fag.

Det teoretiske stof behandles dels selvstændigt, dels i tilknytning til de praktiske aktiviteter, jfr. nr. 2.

- 2) Praktiske aktiviteter.
 - a. Undervisningen omfatter funktionelle og ekspressive aktiviteter og bygger på
 - løsning af bevægelsesopgaver ud fra givne normer,
 - den enkelte studerendes selvstændige vurdering og udformning af bevægelsesmønstre.

b. Aktiviteterne er:

- Gymnastik.
Der bygges på naturlige bevægelser. En alsidig træningsvirkning søges opnået gennem varierede opgaver med og uden redskaber.
- Lege.
Dels lege, der passer for sal og idrætsplads, dels lege i terrænet.
- Boldspil.
Praktisk og pædagogisk gennemgang af forskellige boldlege og boldspil. Der undervises både i forøvelser og i egentlige spil.
- Atletik.
Især enkle, leglignende øvelser, der bygger på naturlige bevægelsesformer inden for løb, spring og kast.
- Særlige ekspressive aktiviteter, f.eks. rytmik, dans, fantasilege og dramatisering.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er praktisk og mundtlig. Der gives 1-2 teoretiske spørgsmål. Eksaminationen tager sit udgangspunkt i fagets pædagogiske anvendelse. Giver det/de teoretiske spørgsmål ikke anledning til demonstration af praktiske aktiviteter, gives et selvstændigt spørgsmål heri. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Idræt (linjefag).

§ 51. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig kendskab til idrætsteori og forståelse af motions og idræts betydning for den enkelte,
- 2) opøver deres praktiske færdigheder og får kendskab til deres egne fysiske muligheder og lærer at udnytte dem hensigtsmæssigt,
- 3) erhverver sig kendskab til fagets pædagogiske muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Teori.
 - a. Elementær anatomi og fysiologi. Bevægelseslære. Træningslære. Arbejdsstillinger og arbejdsteknik.
 - b. Børns fysiske udvikling.

- c. Psykologiske og sociologiske synspunkter vedrørende idræt-skole-samfund.
- d. Gennemgang af disciplinerne under nr. 2 og en analyse af aktiviteter inden for de forskellige discipliner.
- e. Anvendelse af musik i faget.
- f. Idrætspædagogik. Synspunkter vedrørende fagets værdi og placering i skolen. Fagets formål, indhold og arbejdsmetoder. Vurdering og måling af præstationer. Integrering med andre fag.
- g. Individuelt emne. Hver studerende gennemarbejder et emne inden for faget. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Der udarbejdes en kortfattet skriftlig rapport, der afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
- 2) Praktiske aktiviteter.
Praktisk-metodisk og pædagogisk gennemgang af følgende discipliner:
- a. Gymnastik.
— Grundtræning: Opvarmningsprogrammer. Programmer til træning af kredsløb, muskler, led og neuromuskulær koordination.
— Færdighedsøvelser: Redskabsøvelser og andre teknisk betonedede færdighedsøvelser.
— Særlige ekspressive aktiviteter: Rytmik, dans og dramatisering. Der lægges vægt på bevægelseskomposition og på bevægelsernes form og kvalitet.
- b. Lege og boldspil.
Motionsgivende lege. De væsentligste boldspil. Der lægges vægt på forståelsen af boldspillenes teknik og taktik.
- c. Atletik.
Regelbundne former for løb, spring og kast. Der lægges vægt på teknisk rigtig udførelse af øvelserne.
- d. Orienteringsidræt.
Orienteringsøvelser i terrænet. De studerende deltager i mindst 3 orienteringsløb.
- e. Svømning.
De almindeligste svømmearter og livredning.

Stk. 3. Senest 1. november eller 1. maj fremlægger den studerende, jfr. § 19, stk. 1, lærerens attestations for

- 1) målte resultater i den studerendes selvvalgte øvelser i atletik: Mindst 2 løb (et sprinterløb og et mellem- eller langdistanceløb), mindst 2 spring (et højt og et langt) og mindst 3 kast,
- 2) deltagelse i 3 orienteringsløb,
- 3) målte resultater i svømning: Brystsvømning, rygsvømning og bjærgning, art og distance efter den studerendes eget valg.

Stk. 4. Eksamen består af en praktisk og en mundtlig prøve.

- 1) Den praktiske prøve:
- a. Gymnastik. Eksaminanden udfører et selvkomponeret, alsidigt program, der omfatter øvelser fra de i stk. 2, nr. 2, a, nævnte områder.
- b. Boldspil. Der prøves i 2 spil og i tekniske øvelser i 2 andre spil.
- 2) Den mundtlige prøve:
- a. Et spørgsmål inden for stoffet i stk. 2, nr. 1, a-f.
Der gives forberedelsestid.
- b. Det individuelle emne på grundlag af den skriftlige rapport.

Stk. 5. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne, hvori de dokumenterede resultater i atletik og svømning, jfr. stk. 3, nr. 1 og 3, inddrages.

Håndarbejde (grunduddannelsesfag).

§ 52. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig grundlæggende praktiske færdigheder,
- 2) får indsigt i fagets teori, metoder og pædagogiske muligheder i de yngre klasser,
- 3) udvikler personlig udtryksform.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Teoretisk og praktisk arbejde med teknikprøver, eksperimenter og hele arbejdsforløb inden for følgende områder:
- a. Teknikker i hækling, strikning, knytning, enkle væveformer, broderi, applikation, maskin- og håndsyning.
- b. Tekstil- og materialelære.
Elementært kendskab til tekstiler og materialer. Forbrugerforhold.

- c. Form og formgivning.
Plan og rumlig formgivning af tekstiler. Mønsterbehandling.
 - d. Komposition og dekorering.
Linjer, former og kompositionsudkast.
 - e. Farvelære.
Farver og farvesammensætninger.
 - f. Redskaber og hjælpemidler.
Brug og vedligeholdelse. Hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser.
- 2) Håndarbejde i skolen.
- a. Fagets formål og indhold.
 - b. Vurdering af teknikker og udtryksformer ud fra faglige kriterier og ud fra elevernes ergonomiske forudsætninger.
 - c. Planlægning af håndarbejdsundervisning.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er praktisk og mundtlig. Der gives et spørgsmål inden for stoffet i stk. 2. I prøven inddrages praktisk arbejde, der repræsenterer et bredt udsnit af fagets indhold. Arbejderne vælges af den studerende og skal være udført i studietiden. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Håndarbejde (linjefag).

§ 53. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig færdighed og indsigt i at anvende og vurdere faglige arbejdsmetoder inden for repræsentative discipliner,
- 2) udvikler personlig udtryksform gennem arbejde med tekstiler,
- 3) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Teoretisk og praktisk arbejde med beklædningsopgaver, dekorative ting m.v. inden for følgende områder:
 - a. Fremstilling af stofflader.
 - Vævning.
 - Strikning.
 - Hækling.
 - Knytning.
 - b. Bearbejdning af stofflader.
 - Klipping.
 - Sammenføjning.
 - Dekorering.
 - Montering.

- c. Tekstiler og materialer.
Fremstilling, brugsegenskaber og vedligeholdelse.
- d. Formgivning.
Plane og rumlige former.
Måltagning, konstruktion, mønsterbehandling og beregning.
- e. Komposition.
Opbygning, inspirationsmuligheder.
- f. Farver.
Sammensætning.
Anvendelse af farver i praktisk arbejde.
- g. Redskaber og hjælpemidler.
Brug og vedligeholdelse.
Arbejdsstillinger og -bevægelser.
- h. Faglige emner i kulturhistorisk sammenhæng.

2) Håndarbejde i skolen.

- a. Overvejelser over, hvorledes håndarbejde med sine emner, metoder og udtryksformer kan tjene folkeskolens formål.
- b. Vurdering af metoder og udtryksformer ud fra faglige kriterier og ud fra elevernes ergonomiske forudsætninger.

3) Et individuelt arbejde, der skal omfatte et repræsentativt udsnit af fagets indhold. Arbejdsopgaven vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Arbejdet afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en praktisk og en mundtlig prøve.

- 1) Den praktiske prøve:
En opgave inden for stoffet i stk. 2, nr. 1, a-g. Opgaven udføres under tilsyn i censurs og eksaminators nærværelse. Der gives 6 timer til prøven.
- 2) Den mundtlige prøve:
 - a. Et spørgsmål inden for stoffet i stk. 2. Der gives forberedelsestid.
 - b. Det individuelle arbejde og den praktiske prøve drøftes.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter, som bygger på en samlet vurdering af det individuelle arbejde samt den praktiske og den mundtlige prøve.

Samfunds-fag (samtids- og samfundsorientering).

§ 54. Formålet er, at de studerende erhverver sig viden om, forståelse af og evne til selvstændigt at arbejde med væsentlige

samfundsforhold og -problemer i Danmark og andre lande, forståelse af, hvilke politiske, sociale og økonomiske faktorer der har betydning for samfundsændringer, forståelse af forholdet mellem et givet samfund og uddannelsessektoren ud fra politiske, sociale og økonomiske synsvinkler, forståelse af, hvorledes beslutninger træffes i forskellige sociale systemer, således at de kan analysere materiale med anvendelse af teorier, begreber og metoder fra de samfundsfaglige discipliner, analysere og vurdere, hvilke interesser og værdier der ligger bag egne og andres udsagn og handlinger, analysere og vurdere, hvorledes de selv som lærere og som individer påvirkes og påvirkes af samfundsændringer.

Stk. 2. Indholdet er mindst to emner, der angår konkrete, nutidige, politiske, sociale og økonomiske problemer og sammenhænge i det danske og i udenlandske samfund. Emnerne tager deres udgangspunkt i produktion og fordeling af materielle og immaterielle værdier og forestillinger herom og inddrager relationen uddannelse/samfund. Ud fra det enkelte emne formuleres problemstillinger, der bearbejdes ved hjælp af en integration af teorier og metoder fra de samfundsfaglige discipliner politologi, sociologi, økonomi m.fl. I arbejdet inddrages alternative samfunds- og videnskabsopfattelser.

Stk. 3. Eksamen består af en prøve, der er mundtlig eller skriftlig efter den enkelte studerendes eget valg.

- 1) Ved den mundtlige prøve gives forberedelsestid.
- 2) Ved den skriftlige prøve gives et spørgsmål, som skal være repræsentativt og ligge inden for eller have tilknytning til de behandlede emner. Der forelægges eksaminanden materiale. Prøven varer fire timer.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter.

Historie (linjefag).

§ 55. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig historisk viden og indsigt og derigennem forståelse af forskellige tiders og folks historie, samfundsforhold og kultur, herunder også nutidens historie og samfundsforhold,

- 2) erhverver sig forståelse af fagets problemer, herunder den historiske forsknings og fremstillings særlige vilkår, og af fagets arbejdsmåde, således at der opnås nogen færdighed i at stille spørgsmål til historisk materiale og udlede begrundede svar,

- 3) erhverver sig indsigt i fagets didaktik.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) En række emner, der dækker forskellige tidsaldre, geografiske områder og sider af historien (økonomiske, sociale, kulturelle, politiske). Mindst ét emne bør være fra Danmarks historie eller Nordens historie i øvrigt og mindst ét fra tiden efter 1945. Ikke-europæiske kulturer bør indgå. Lokalhistorisk stof kan inddrages. Ved udvælgelsen af emner tages der hensyn til, at faget også udfylder centrale elementer inden for samtidsorientering.
- 2) Udvalgte områder af historieforskningen, herunder kendskab til faglige metoder og fortrolighed med fagets hjælpemidler, samt til fagdidaktiske problemstillinger.
- 3) Et individuelt emne, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2, afleverer den studerende en oversigt over emnet med tilhørende litteraturliste, samt en redegørelse for en enkelt af de problemstillinger, emnet indeholder.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve:

- 1) Et spørgsmål inden for eller med tilknytning til de behandlede emner. Der gives forberedelsestid.
- 2) Det individuelle emne.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Geografi (linjefag).

§ 56. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig viden om eget og fremmede samfund i sammenhæng med de kulturskabte og naturgivne faktorer, som påvirker og ændrer disse,
- 2) erhverver sig viden om og færdighed i anvendelse af faglige teorier, modeller, begreber og metoder,
- 3) erhverver sig viden om fagets didaktik og færdighed i arbejdet hermed.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Regioner af forskellig skala og type. Det danske Rige samt regioner i andre dele af Norden, i det øvrige Europa og andre verdensdele skal gennemarbejdes. Arbejdet med den enkelte region ordnes efter en systematisk-geografisk disciplin eller et overordnet tema som indeholder flere discipliner.
- 2) Den systematiske geografis vigtigste teorier, modeller, begreber og metoder inden for disciplinerne befolknings- og bebyggelsesgeografi, økonomisk, social og politisk geografi samt geomorfologi og klimatologi. Belyst ud fra forskellige værdigrundlag inddrages udviklingsmodeller og globale samfundsproblemer samt landskabsøkologi i undervisningen.
- 3) Sammenstilling og vurdering af den systematiske og regionale geografis teorier, metoder og kilder som grundlag for valget af undervisningens indhold uanset i hvilket skolefag geografi indgår. Fremgangsmåder ved stofudvælgelse og undervisningsplanlægning.
- 4) Individuelt emne. Den studerende kan i studietiden udføre et selvstændigt skriftligt arbejde. Emnet vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Det skriftlige arbejde afleveres i 2 eksemplarer senest 1. november eller 1. april.
- 5) Deltagelse i mindst to indenlandske ekskursioner samt gennemførelse af øvelser inden for de i nr. 2, indeholdte discipliner. Lærerens attestation for rapporter over ekskursioner og øvelser fremlægges senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 1.

Stk. 3. Eksamen består af en mundtlig prøve:

- 1) Et spørgsmål inden for regionalgeografien eller den systematiske geografi i eksempler, der ikke er behandlet i undervisningen. Der gives forberedelsestid.
- 2) Et spørgsmål inden for undervisningsstoffet eventuelt med udgangspunkt i de udarbejdede rapporter. Såfremt den studerende har udført selvstændigt skriftligt arbejde, jfr. stk. 2, nr. 4, danner dette udgangspunkt for spørgsmålet.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøven.

Biologi (linjefag).

§ 57. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig viden om og forståelse af den levende natur med dens planter og dyr, og med mennesket som integrerende faktor,
- 2) erhverver sig kendskab til biologiens erkendelsesmæssige, praktiske og sociale aspekter,
- 3) erhverver sig færdigheder i anvendelse og vurdering af enkle biologiske arbejdsmetoder,
- 4) erhverver sig indsigt i fagets didaktik.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Almen biologi. Sammenhængen i de biologiske fænomener vises ved stof fra fagets forskellige discipliner. Biokemi, cellebiologi, fysiologi, genetik, etologi, økologi og evolutionslære behandles på en sådan måde, at de studerende for hver disciplin i det mindste lærer karakteristiske problemstillinger og arbejdsmetoder at kende og lærer at se hver disciplin i sin vekselvirkning med de øvrige.
- 2) Bygning, levevis og systematisk tilhørsforhold hos et antal plante- og dyreformer med vægten lagt på samspillet mellem struktur, miljø, funktion og — for dyrenes vedkommende — adfærd. Overblik over det naturlige system.
- 3) Floristisk, faunistisk og økologisk behandling af en række danske biotoper. I forbindelse hermed afholdes en feltbiologisk uge.
- 4) Biologiens anvendelse i samfundet, f.eks. i land-, skov- og havebrug, fiskeri, industri og lægevidenskab. Særlig grundig behandles naturforvaltning, forurening og andre problemer med relation til menneskets velfærd og sundhed både i arbejds- og fritidsmiljøet.
- 5) Fagdidaktik. Biologiuundervisningens mål og midler i relation til folkeskolens formål.
- 6) Laboratorieteknik m.v. Herunder pasning og anvendelse af anskuelsesmateriale og apparatur. Feltbiologiske arbejdsmetoder. Benyttelse af faglitteratur.
- 7) Individuelt emne. Den studerende kan vælge et emne til uddybende behandling. Emnet skal godkendes af læreren. Der udarbejdes en kortfattet, skriftlig rapport, der forudsætter selvstændige undersøgel-

ser i naturen og/eller laboratoriet. Rapporten skal afleveres i to eksemplarer senest 1. november eller 1. april.

- 8) De studerende udarbejder rapporter over et antal øvelser og ekskursioner. Lærens attestation for rapporterne fremlægges senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 1.

Stk. 3. Eksamen består af to mundtlige prøver:

- 1) En feltbiologisk prøve, der forudsætter indsamling af materiale i naturen, anvendelse af laboratorietechnik og benyttelse af faglitteratur. Der gives en indsamlings- og forberedelsestid på 3 døgn uden tilsyn. Der fremlægges disposition. Om eksamen i efterårssemestret henvises til § 23, stk. 1.
- 2) En prøve ud fra forelagt materiale.
 - a. Et spørgsmål i et elementært botanisk og/eller zoologisk emne.
 - b. Et spørgsmål fra fagets almene discipliner. Til et af spørgsmålene gives forberedelsestid. Den studerende, der har valgt et individuelt emne, eksamineres heri, samt i det spørgsmål, hvortil der ikke gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren fremkommer ved sammenregning af en karakter for hver af de to prøver. Karaktererne tæller lige. For at bestå eksamen kræves, at eksaminanden opnår mindst 6 i hver af prøverne. En prøve, hvori der er opnået under 6, kan tages om uafhængig af den anden prøve.

Fysik og kemi (linjefag).

§ 58. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indgående kendskab til fysikkens og kemiens arbejdsområde og forståelse af vekselvirkningen mellem teori og eksperiment,
- 2) erhverver sig forståelse af fagenes begrebsdannelse og teoriens betydning,
- 3) erhverver sig indsigt i fagets didaktik, herunder øvelse i den almene eksperimentelle og demonstrationstekniske side af undervisningen i faget.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Fysik.
 - a. Klassisk mekanik med relativistisk afrunding. Længde, tid, masse, kraft.

Newtons bevægelseslære. Galilei-transformationen. Lorentz-transformationen. Newtons 2. lov i relativistisk generalisation. Den harmoniske svingning. Den klassiske mekaniks determinisme. Konservative kræfter, potentiel energi, kinetisk energi. Bevarelsesætninger for energi og impuls. Gravitation. Den kinetiske molekylteori.

- b. Klassisk elektrodynamik.
 - Coulombs lov. Elektriske felter, feltstyrke, potential (spænding), Gauss' teorem, pladekondensatoren. Elektrisk strøm, Joules lov, Ohms lov. Magnetisk feltstyrke (magnetisk induktion). Lorentz-kræften, Biot og Savarts lov. Ampères lov. Magnetisk feltstyrke i en spole. Faraday-induktion, Maxwell-induktion. Elektriske svingninger. Elementær elektronik.
- c. Atom- og kernefysik.
 - Atomfysik: Atommodeller, fotoelektrisk effekt med Einsteins fortolkning ud fra Plancks kvanteteori, Bohrs atomteori. Dualismen: Bølge-partikel, atomfysikkens indeterminisme. Kernefysik: Kerners struktur. Kernereaktioner, fission og fusion. Radioaktivitet. Elementarpartikler.
- d. Yderligere 1-2 emner, som behandles teoretisk og/eller eksperimentelt. Emnerne vælges af læreren i samråd med de studerende.
- e. Et obligatorisk laboratoriekursus (14 timer) med undervisningsforsøg og behandling af fagets risikomomenter, samt bestemmelser herom.
- f. Øvelser i undervisningsforsøg indenfor mindst 10 skolefysiske emner. For hvert emne udarbejder den studerende et memorandum, der indeholder en redegørelse for, hvilke demonstrationsforsøg og elevforsøg samt hvilke sikkerhedsmæssige foranstaltninger, der bør tages i anvendelse ved gennemførelse af undervisningen i dette emne i folkeskolen, og en redegørelse for hovedpunkterne i de didaktiske og metodiske overvejelser, der ligger til grund for det foretagne valg af demonstrations- og elevforsøg.
- g. Den studerende udarbejder rapporter over mindst 6 øvelser. Rapporterne skal godkendes af læreren.

Problemformulering og problemløsning gennemarbejdes. De tværfaglige aspekter samt fagets samfundsmæssige placering, teknologisk og kulturelt diskuteres. SI-enheder benyttes. Der anvendes vektorregning, samt elementær differential- og integralregning. Usikkerhedsoverslag og vurdering af målemetoders fejlkilder indøves. Den studerende fører journal over udførte forsøg.

2) Kemi.

a. Almen og uorganisk kemi.

Stoffernes opbygning: Bestanddele og bindingsformer, herunder komplekskemi. Grundstoffernes periodiske system, herunder uorganisk stofkemi. Reaktionskinetik. Kemiske reaktionstyper og ligevægte, specielt syre-baseprocesser og redoxprocesser samt elektrokemi.

b. Organisk kemi.

Grundtyper (aliphatiske, cykliske og heterocycliske forbindelser) og deres vigtigste derivater: Hydroxylforbindelser (alkoholer og phenoler), oxoforbindelser (aldehyder og ketoner), carboxylsyrer, estere og aminer. Højmolekylære stoffer. Naturstoffer (især kulhydrater, fedtstoffer og proteiner).

c. Anvendt kemi.

Vigtige anvendelser af kemi omtales i tilknytning til den uorganiske og organiske stofkemi.

d. Analytisk kemi.

Principper for stofidentifikation, titrimetri og pH-bestemmelse.

e. Et obligatorisk laboratoriekursus (14 timer) med undervisningsforsøg og behandling af fagets risikomomenter, samt bestemmelser herom.

f. Øvelser i undervisningsforsøg indenfor mindst 6 skolekemiske emner. For hvert emne udarbejder de studerende et memorandum, der indeholder en redegørelse for, hvilke demonstrationsforsøg og elevforsøg samt hvilke sikkerhedsmæssige foranstaltninger der bør tages i anvendelse ved gennemførelse af undervisningen i dette emne i folkeskolen, samt en redegørelse for hovedpunkterne i de didaktiske og metodiske overvejelser, der ligger til grund for det foretagne valg af demonstrations- og elevforsøg.

g. Den studerende udarbejder rapporter over 5 øvelser. Rapporterne skal godkendes af læreren.

Problemformulering og problemløsning gennemarbejdes. De tværfaglige aspekter samt fagets samfundsmæssige placering, teknologisk og kulturelt diskuteres.

Stk. 3. Et seminarium kan indrette undervisningen sådan, at den enkelte studerende kan vælge mellem planen i stk. 2 og en plan med specialer i fysik og kemi. I så fald vælger den studerende, der vil følge specialeplanen, om han vil læse speciale i fysik eller kemi. Undervisningen efter specialeplanen omfatter stoffet efter stk. 2, nr. 1, a-c og e-g, og nr. 2 samt som speciale for hver enkelt studerende et eller flere emner inden for enten fysik eller kemi. Specialeemnerne vælges af den studerende og skal godkendes af læreren.

Stk. 4. Den studerende skal senest 1. november eller 1. april

- 1) fremlægge lærerens attestation for at have gennemført det obligatoriske laboratoriekursus i fysik og kemi, jfr. § 19, stk. 1,
- 2) aflevere memoranda for 10 skolefysiske og 6 skolekemiske emner, jfr. § 19, stk. 2,
- 3) aflevere 6 godkendte rapporter over fysikøvelser og 5 godkendte rapporter over kemiøvelser, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 5. Eksamen består af to mundtlige prøver i fysik og to mundtlige prøver i kemi.

1) Fysik.

a. Den ene mundtlige prøve omfatter et skolefysisk emne blandt dem, der er afleveret memoranda for. Den studerende tilrettelægger og gennemfører forsøg til demonstration af emnet. Sideløbende hermed foregår der en samtale med udgangspunkt i det udarbejdede memorandum. Der gives forberedelsestid.

b. Den anden mundtlige prøve omfatter:
— Et spørgsmål fra undervisningsstoffet efter stk. 2, nr. 1, a-c, hvortil der gives forberedelsestid.

— En samtale om et af de efter stk. 2, nr. 1, d, valgte emner.

2) Kemi.

a. Den ene mundtlige prøve omfatter et skolekemisk emne blandt dem, der er afleveret memoranda for. Den studerende tilrettelægger og gennemfører forsøg til demonstration af emnet.

Sideløbende hermed foregår der en samtale med udgangspunkt i det udarbejdede memorandum. Der gives forberedelsestid.

- b. Den anden mundtlige prøve omfatter:
- Et spørgsmål fra undervisningsstoffet efter stk. 2, nr. 2, a og b, hvortil der gives forberedelsestid.
 - Et spørgsmål, der viser, om eksaminanden kan behandle beregningsopgaver.

Stk. 6. For eksaminander med speciale er den ene mundtlige prøve i fysik som angivet i stk. 5, nr. 1, a, og den ene prøve i kemi som angivet i stk. 5, nr. 2, a. De andre mundtlige prøver omfatter:

- 1) Fysik.
 - a. Et spørgsmål som anført i stk. 5, nr. 1, b, 1. led.
 - b. For eksaminander med fysikspeciale tillige en samtale om et afsnit inden for eksaminandens speciale.
- 2) Kemi.
 - a. Et spørgsmål som anført i stk. 5, nr. 2, b, 1. led.
 - b. For eksaminander med kemispeciale tillige en samtale om et afsnit inden for eksaminandens speciale.

Stk. 7. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren fremkommer ved sammenregning af én karakter for fysik og én for kemi. Karaktererne i hvert af fagene bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Engelsk (linjefag) og tysk (linjefag).

(Engelsk: stk. 1-4, tysk: stk. 5-8).

§ 59. Engelsk. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig sikkerhed i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på nutidigt normalsprog,
- 2) erhverver sig fortrolighed med sprogets fonetiske og grammatiske opbygning, dets orddannelseslære og dets semantik,
- 3) erhverver sig kendskab til væsentlige sider af engelsk kultur,
- 4) erhverver sig indsigt i fagets didaktik,
- 5) erhverver sig indsigt i fagets arbejdsmetoder og hjælpemidler.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Opøvelse af mundtlig sprogfærdighed og

sproglig og indholdsmæssig iagttagelses-evne, erhvervelse af kendskab til samfundsforhold og kultur samt til sprog-pædagogiske problemstillinger på basis af:

- a. Tekstlæsning. Der læses ubearbejdede tekster inden for skønlitteraturens forskellige genrer, hentet fra forskellige engelsksprogede områder og fortrinsvis fra det 20. århundrede. Desuden læses tekster, der mere specielt belyser disse områders samfundsforhold og kultur. Endvidere læses faglige tekster om sprog-pædagogiske emner og anden sagprosa. Af de læste sider opgives til eksamen ca. 1000 normalsider fælleslæst stof, heraf maksimalt 200 normalsider faglige tekster og anden sagprosa, samt 700 normalsider individuelt læst stof, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Bogliste afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
 - b. Andre tekstformer (video- og lydbånd, radioudsendelser og film m.v.).
- 2) Opøvelse af skriftlig sprogfærdighed gennem opgaver af forskellige typer.
 - 3) Teoretisk og praktisk indføring i fonetik.
 - 4) Teoretisk og praktisk indføring i grammatik, herunder sammenligning af forskellige grammatiske fremstillinger.
 - 5) Indføring i de vigtigste sider af sprogets orddannelseslære og semantik.
 - 6) Indføring i de vigtigste af fagets undervisningsmidler, herunder lærebogssystemer, sproglaboratorium og andre audiovisuelle hjælpemidler, samt i didaktiske overvejelser om deres brug.

Undervisningen foregår overvejende på engelsk.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

- 1) Den skriftlige prøve består af 4 opgaver, der alle skal besvares. Opgavernes arter er:
 - a. Oversættelse til engelsk af en ikke-bearbejdet dansk tekst.
 - b. En opgave, der stiller prøve i fri skriftlig udtryksfærdighed.
 - c. Retning af en fejlbehæftet engelsk tekst af niveau som ved skriftlig real-eksamen.

d. En praktisk-sproglig opgave, der prøver i grammatiske og semantiske enkeltheder.

Til opgaverne i a og b gives 4 timer; engelsksprogede ordbøger, som er godkendt af undervisningsdirektøren, må benyttes. Til opgaverne i c og d gives 2 timer; hjælpemidler må ikke anvendes.

- 2) Den mundtlige prøve:
 - a. Selvstændig redegørelse for og samtale om en eller flere af de individuelt læste tekster.
 - b. Oplæsning af et stykke af en fælleslæst tekst. Forståelsen belyses ved selvstændig redegørelse og samtale, som suppleres med ordforklaring.
 - c. Samtale, som om nødvendigt suppleres med ordforklaring, om en ekstemporaltekst med henblik på indholdsmæssig og sproglig forståelse.
 - d. Eksamination i grammatik.
 - e. Eksamination i fonetik, herunder fonetisk transskription med angivelse af sætningstryk.

I den mundtlige eksamination inddrages fagdidaktiske synspunkter. Eksaminationen efter nr. 2, a-c, foregår på engelsk, mens den efter nr. 2, d og e, foregår på engelsk eller dansk efter aftale med eksaminanden. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Stk. 5. Tysk. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig sikkerhed i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på nutidigt normalsprog,
- 2) erhverver sig fortrolighed med sprogets fonetiske og grammatiske opbygning, dets orddannelseslære og dets semantik,
- 3) erhverver sig kendskab til væsentlige sider af sprogområdets kultur og samfundsforhold,
- 4) erhverver sig indsigt i fagets didaktik,
- 5) erhverver sig indsigt i fagets arbejdsmetoder og hjælpemidler.

Stk. 6. Indholdet er:

- 1) Opøvelse i mundtlig sprogfærdighed samt tekstlæsning med henblik på sproglig og indholdsmæssig iagttagelse og forståelse. Der læses skønlitteratur og sagprosa fra sprogområdet. Hovedvægten lægges på

moderne ubearbejdede tekster inden for skønlitteraturen. Der læses ca. 900 normalsider fælleslæst stof samt ca. 600 normalsider individuelt læst stof, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Bogliste afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

- 2) Opøvelse af skriftlig sprogfærdighed gennem opgaver af forskellige typer.
- 3) Teoretisk og praktisk indføring i fonetik.
- 4) Teoretisk og praktisk indføring i grammatik, herunder sammenligning af forskellige grammatiske fremstillinger.
- 5) Indføring i de vigtigste sider af sprogets orddannelseslære og semantik.
- 6) Indføring i de vigtigste af fagets undervisningsmidler, herunder lærebogssystemer, sproglaboratorium og andre audiovisuelle hjælpemidler, samt i didaktiske overvejelser om deres brug.
- 7) Indblik i sprogområdets samfundsforhold og kultur.

Undervisningen foregår overvejende på tysk.

Stk. 7. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

- 1) Den skriftlige prøve:
 - a. Oversættelse til tysk af et stykke nutidig dansk normalprosa på $\frac{3}{4}$ -1 normalside. Teksten må ikke være oversat fra et andet sprog.
 - b. En opgave i fri skriftlig sprogfærdighed. Den studerende vælger mellem 3 forslag af forskellig type, eventuelt på grundlag af korte oplæg. Opgaven besvares på tysk.

Til besvarelsen gives 6 timer. Tysksproget ordbog, som er godkendt af undervisningsdirektøren, må benyttes.

- 2) Den mundtlige prøve:
 - a. Samtale på tysk ud fra en eller flere individuelt læste tekster.
 - b. Oplæsning af et stykke af en fælleslæst tekst. Forståelsen belyses ved samtale og selvstændig redegørelse på tysk, eventuelt suppleret med ordforklaring.
 - c. Samtale på tysk og eventuelt delvis oversættelse af en ekstemporaltekst med henblik på den sproglige og indholdsmæssige forståelse.
 - d. Eksamination i grammatik.

- e. Eksamination i fonetik, herunder fonetisk transskription.

I den mundtlige eksamination inddrages fagdidaktiske synspunkter. Der gives forberedelsestid.

Stk. 8. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Fransk (linjefag).

§ 60. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig færdighed i at forstå det franske sprog i tale og skrift og i at udtrykke sig mundtligt og skriftligt på sproget,
- 2) erhverver sig sikkerhed i sprogets grammatik,
- 3) erhverver sig sikkerhed i sprogets fonetik,
- 4) erhverver sig kendskab til væsentlige sider af fransk kultur og samfundsliv,
- 5) erhverver sig kendskab til de problemer og løsningsmuligheder, der er knyttet til franskundervisningen,
- 6) erhverver sig færdighed i anvendelse af fagets hjælpemidler.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) a. Træning i mundtlig udtryksfærdighed ved tekstlæsning med henblik på sproglig og indholdsmæssig iagttagelse og forståelse. Der læses tekster inden for mindst tre forskellige genrer i det 20. århundredes franske litteratur. Ældre litteratur kan indgå. Der opgives ca. 600 normalsider, hvoraf 50-100 sider skal være sagprosa.
- b. Selvstændig tekstlæsning ved opgivelse af ca. 200 normalsider, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Bogliste afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
- c. Skriftlig udtryksfærdighed øves ved regelmæssige opgaver.
- 2) Morfologi og syntaks, herunder kendskab til forskellige grammatiske fremstillinger.
- 3) Fonetik. Teori og praksis.
- 4) I tilknytning til de læste tekster studeres træk af Frankrigs historie, geografi og sociale og politiske institutioner.
- 5) a. Fagets enkelte discipliner og deres betydning for undervisningens formål og indhold.

- b. Forskellige undervisningssystemer og forudsætning for vurdering af disse.

6) Træning i brug af ordbøger og håndbøger.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

1) Den skriftlige prøve:

- a. Oversættelse til fransk af en nutidig dansk tekst på ca. ½ normalside, der ikke må være oversat fra et andet sprog.
- b. Prøve i fri skriftlig udtryksfærdighed. Der vælges én af tre opgaver af forskellig type.

Ordbøger må anvendes til begge opgaver. Det oplyses på besvarelsen, hvilke ordbøger der er benyttet. Opgaverne udleveres samtidig, og besvarelserne afleveres samtidig. Der gives 6 timer til prøven.

2) Den mundtlige prøve:

- a. Oplæsning af fransk tekst, jfr. stk. 2, nr. 1, a. Samtale på fransk med udgangspunkt i teksten.
- b. Samtale på fransk ud fra et eller flere af de individuelt læste værker, jfr. stk. 2, nr. 1, b.
- c. Grammatik.
- d. Fonetik. Transskription af 1-2 tekstlinjer, hvortil der knyttes kommentarer.
- e. Oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst.

I den mundtlige eksamination inddrages fagdidaktiske synspunkter. Der gives forberedelsestid.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Latin (linjefag).

§ 61. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig en sådan færdighed i at læse latin, at de selvstændigt kan sætte sig ind i lettere tekster,
- 2) erhverver sig et godt kendskab til de problemer og løsningsmuligheder, der er knyttet til begynderundervisningen i latin,
- 3) erhverver sig et sikkert kendskab til latinsk grammatik,
- 4) erhverver sig kendskab til orddannelse og semantik,

- 5) erhverver sig kendskab til Roms historie og kultur,
- 6) erhverver sig kendskab til latinens påvirkning på andre europæiske sprog, historisk, sprogligt og litterært.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Tekstlæsning. Teksterne skal repræsentere væsentlige sider af latinsk litteratur. Der læses:
 - a. 125 normalsider fællesstof. Poesi bør indgå i et omfang svarende til ca. 15 normalsider. Teksterne placeres i en tydelig historisk og kulturhistorisk sammenhæng. Latinske tekster fra middelalder og nyere tid bør indgå.
 - b. Individuelt læses 15-25 normalsider latinsk tekst med supplerende litteratur, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Tekst- og litteraturliste afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.
- 2) Fælles gennemarbejdning af 4 begynderbøger eller begynder-systemer.
- 3) Morfologi og syntaks.
- 4) Orddannelse og semantik. Orientering om latinens indflydelse på moderne sprogs ordforråd.
- 5) Med udgangspunkt i tekstlæsningen behandles relevante problemstillinger i forbindelse med Roms politiske historie og samfundsforhold.
- 6) Sideløbende med tekstlæsningen behandles topografi, arkitektur og billedkunst.
- 7) Den latinske traditions betydning for europæisk kultur belyses sprogligt, litterært og idéhistorisk.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig og en mundtlig prøve.

- 1) Den skriftlige prøve:
En latinsk prosatekst oversættes og kommenteres sprogligt og indholdsmæssigt. Ordbog må benyttes. Der gives 5 timer til prøven.
- 2) Den mundtlige prøve:
 - a. Et stykke af det læste fællesstof. Der læses op, oversættes, fortolkes sprogligt og uddybes historisk og litterært. Billedmateriale kan indgå.
 - b. Spørgsmål i de 4 gennemarbejdede begynderbøger eller begynder-systemer til belysning af deres opbygning og stofvalg.
 - c. Det individuelt læste stof.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Hjemkundskab (linjefag).

§ 62. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indsigt i fagets teoretiske emneområder,
- 2) erhverver sig praktiske færdigheder,
- 3) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Teoretiske emneområder.
 - a. Ernæringslære:
Menneskets næringstofbehov. Proteiner, fedtstoffer og kulhydrater, forekomst i kosten, fordøjelse, absorption, omsætning, funktioner i organismen og ernæringsmæssige værdi. Energiomsætningen og de energigivende stoffers værdi som energileverandører.
Enzymer.
Vitaminer og mineralstoffer, forekomst i kosten, forekomst og funktioner i organismen, behov, anbefalede tilførsler og mangelsymptomer.
 - b. Levnedsmiddellære:
Levnedsmidlernes beskaffenhed, indholdsstoffer og ernæringsmæssige værdi.
Særlig betydningsfulde produkters fremstilling.
Levnedsmidlernes opbevaring, holdbarhed og konservering.
Forandringer som følge af industriel forarbejdning og ved tilberedning.
Tilsætningsstoffer. Levnedsmiddellovgivning.
 - c. Kostlære:
Kostsammensætning og kostvaner. Fejlernæring og kostproblemer, muligheder for ændringer og forbedringer.
Levnedsmiddeltabeller. Kostberegning, -vurdering og -planlægning.
Specielle kostformer.
 - d. Hygiejnelære:
Hovedgrupper af mikroorganismer og deres livsbetingelser.
Udnyttelse og bekæmpelse af mikroorganismer.
Levnedsmiddelinfektioner og -forgiftninger.

Almen hygiejne.

e. Kemi:

Kemi, der er nødvendig for forståelsen af ernærings- og levnedsmiddellære. Endvidere stofområder med særlig relevans for de praktiske discipliner: Madlavning, konservering, rengøring, vask, rensning og materialelære.

f. Forbrugerorientering:

Forbrugeroplysning, deklARATIONER, mærkninger, reklame og informationskilder. Forbrugerøkonomi. Forbrugernes rettigheder og pligter. Miljømæssige problemer i forbindelse med forbrug.

2) Praktiske emneområder.

a. Madlavning:

Grundprincipper- og metoder for madlavning, herunder forbehandlingsmetoder, koge-, stege-, bage- og konserveringsmetoder samt andre tilberedningsmetoder, der ikke kommer ind under de nævnte. Øvelser i vurderinger, afprøvninger og eksperimentel tilberedning. Øvelser i kosttilberedning med bestemt sigte (f. eks. ernæring, økonomi, fester, mad fra andre lande, specielle kostformer). Øvelser der tilgodeser fagets undervisningsformer og arbejdsmetoder i folkeskolen.

b. Tekniske hjælpemidler, redskaber og materialer:

Køkkenets indretning, materialer og udstyr. Øvelser i anvendelse og vurdering af maskiner og redskaber. Risikomomenter, forebyggelsesmuligheder og sikkerhedsbestemmelser.

c. Arbejdsteknik og -økonomi:

Arbejdsprocesser i husholdningen. Hensigtsmæssige arbejdsstillinger og og -bevægelser. Rationel anvendelse af hjælpemidler.

d. Tøjbehandling og rengøring:

Midler og metoder til behandling og vedligeholdelse af de almindeligt forekommende tekstiler og materialer.

3) Undervisning i hjemkundskab.

Fagets formål, indhold og arbejdsmetoder.

Den studerende udarbejder rapporter med kommentarer over typeforskellige øvelser inden for de i stk. 2, nr. 2, nævnte emner. Deltagelse i disse øvelser er obligatorisk. Til rapporterne stilles der krav med hensyn

til beregninger, vurderinger, fagdidaktiske overvejelser og lignende. Mindst 12 rapporter skal godkendes af læreren. Lærerens attestation for de godkendte rapporter fremlægges senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 1.

Stk. 3. Eksamen består af en skriftlig, en praktisk og en mundtlig prøve.

1) Den skriftlige prøve:

Et opgavesæt på mindst 4 opgaver inden for de i stk. 2, nr. 1, nævnte emner. Der gives 4 timer til prøven.

2) Den praktiske prøve:

Eksaminanderne udfører hver sin opgave i eksaminators og censors nærværelse. Der gives 2 timer til prøven efter 1 times forberedelse.

3) Den mundtlige prøve:

a. Et spørgsmål inden for de i stk. 2, nr. 2 og 3, nævnte emner.

b. Den praktiske opgave drøftes.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter. Karakteren bygger på en samlet vurdering af prøverne.

Sløjd. Træsløjd (linjefag) eller metalsløjd (linjefag).

§ 63. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig sikre kundskaber og færdigheder i faget,
- 2) udvikler deres initiativ, opfindsomhed og selvstændighed både med hensyn til planlægning og udførelse af arbejder og med hensyn til anvendelse af materialer og værktøjer samt udvikler deres sans for form og kvalitet,
- 3) erhverver sig indsigt i fagets pædagogiske muligheder, herunder forståelse af det manuelle arbejdes værdi som opdragelsesmiddel.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Formlære.
- 2) Materialelære, herunder indkøb.
- 3) Tegning.
- 4) Værktøjslære, herunder vedligeholdelse. Brug af maskiner.
- 5) Risikostof, herunder sikkerhedsbestemmelser.
- 6) Bearbejdningsformer.
- 7) Samlingsformer.
- 8) Overfladebehandling.
- 9) Undervisning i faget. Formål, indhold og arbejdsmetoder.

- 10) En individuel opgave, der vælges af den studerende og skal godkendes af læreren. Opgaven med tilhørende tegninger og beskrivelse afleveres senest 1. november eller 1. april, jfr. § 19, stk. 2.

Stk. 3. Eksamen består af en praktisk og en mundtlig prøve.

- 1) Den praktiske prøve:

Der udføres en teknisk opgave i lærers og censors nærværelse, samt en prøve i værktøjsvedligeholdelse. Der gives 6 timer til prøven. Der indskydes en pause på 30-45 minutter efter de første 3 timer. I pausen skal prøvelokalet forlades og aflåses.

- 2) Den mundtlige prøve:

Der eksamineres inden for de i stk. 2 nævnte emner. Eksaminationen, der skal belyse eksaminandens teoretiske baggrund, kan tage sit udgangspunkt i de af eksaminanden udførte praktiske arbejder.

Stk. 4. Der gives én eksamenskarakter, som bygger på en samlet vurdering af den individuelle opgave samt den praktiske og den mundtlige prøve.

Studieintroduktion (kursus).

§ 64. Formålet er, at de studerende får forudsætninger for at overskue deres situation som lærerstuderende og for at fremme deres aktive deltagelse i undervisningen og uddannelsen som helhed.

Stk. 2. Indholdet fastlægges således, at følgende områder indgår:

- 1) Bekendtgørelse om uddannelse af lærere til folkeskolen og bekendtgørelse om faste råd og udvalg.
- 2) De studerendes muligheder for at deltage i og øve indflydelse på beslutningsprocesser.
- 3) Studiesociale forhold.
- 4) Studiemæssige og ressourcemæssige forhold.

Såvel placering som nærmere indhold fastlægges af fællesudvalget.

Retorik (kursus). Stemmebehandling.

§ 65. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig færdighed i at anvende stemmen og sproget stilbevidst, klart og udtryksfuldt og uden tekniske vanskeligheder,

- 2) erhverver sig færdighed i levende, naturlig og stilrigtig oplæsning og levende, naturlig og veldisponeret fri mundtlig fremstilling,

- 3) erhverver sig forudsætninger for at kunne arbejde med børns oplæsning og frie mundtlige fremstilling,

- 4) erhverver sig forudsætninger for at kunne arbejde med børnenes stemmer og artikulation, således at de dels kan gøre børnene til gode sprogbrugere, dels kan medvirke til at forebygge stemmelidelser og talefejl og skønne, hvornår henvisning til særlig behandling er påkrævet,

- 5) erhverver sig kendskab til retorikkens didaktiske problemstillinger.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Retorik.

a. Stemme- og sprogbrug.

— Stemmeorganernes bygning og funktion.

— Øvelser med afspænding, vejrtrækning, stemmedannelse, resonans og artikulation.

b. Fremførelse og sprog.

Oplæsnings- og fremstillingsøvelser med rigsmålsudtale som norm. Der arbejdes med de auditive og visuelle udtryksmidler. De studerende orienteres om manuskriptteknik og diskussionsteknik samt om anskueliggørelse ved hjælpemidler. De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af kursets emner.

- 2) Stemmebehandling.

Studerende med talelidelser henvises til talepædagog.

Familiekundskab (indgår i pædagogiske specialer).

§ 66. Formålet er, at de studerende

- 1) gøres bekendt med problematikken omkring familien som gruppe og institution,
- 2) gøres bekendt med fagets pædagogiske muligheder.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Familiens udvikling og funktion i industrisamfundet (familiens dynamik, stadier i livscyklus, kønsroller og arbejdsdeling, arbejde og fritid, familiens formelle og funktionelle tilknytning til

samfundet). Et enkelt eller nogle få emner behandles indgående.

- 2) Familiekundskab i skolen. Integration i andre fag.

De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af området.

Sundhedslære (indgår i pædagogiske specialer).

§ 67. Formålet er, at de studerende erhverver sig indsigt i pædagogisk og skolemæssigt vigtige sider af sundhedslæren og i seksuallære.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Personlig og offentlig hygiejne.
- 2) Fosterets udvikling. Barnets fysiske udvikling. Helbredsmæssige og sociale faktorerets betydning.
- 3) Sygdomme i skolealderen. Epidemiologiske foranstaltninger. Årsager til nedsat vitalitet i skolealderen.
- 4) Alkohol, tobak og euforiserende stoffer.
- 5) Hygiejniske foranstaltninger ved en skoles indretning.
- 6) Samarbejdet mellem hjem, lærer, skole-sundhedsplejerske, skoletandlæge og skolelæge.
- 7) Seksuallære.
- 8) Skolens undervisning i sundhedslære. Seksualundervisning i skolen.

Under behandlingen af emnerne orienteres de studerende om gældende bestemmelser. De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af området.

Færdselslære (indgår i pædagogiske specialer).

§ 68. Formålet er, at de studerende erhverver sig viden om børns færden i trafikken og om mulighederne for at sikre eleverne gennem skolens undervisning.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Børns psykologiske baggrund for at færdes i trafik. Børns færdselsmæssige problemer belyst gennem færdsels- og ulykkesstatistikker.
- 2) Færdselslovgivningen. Skolepatruljer og andre foranstaltninger til sikring af skoleelever i trafikken og bestemmelser herom.

- 3) Færdselslære i skolen. Undervisningens formål, indhold og form.

- 4) Samarbejdet inden for den enkelte skole og med hjemmene, politiet og Rådet for større Færdselsikkerhed.

De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af området.

Uddannelses- og erhvervsorientering (indgår i pædagogiske specialer).

§ 69. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig kendskab til valgprocessens problematik og faktorer af betydning for valg af uddannelse og erhverv,
- 2) erhverver sig kendskab til mål og midler i uddannelses- og erhvervsorientering.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Skolens forberedende og vejledende virksomhed med henblik på elevernes valg af fortsat undervisning, uddannelsesveje og erhverv.
- 2) Almene erhvervs- og arbejdsmarkedsforhold. De vigtigste erhverv og uddannelser. Samfundsudviklingens indflydelse herpå. Økonomiske bistandsmuligheder.
- 3) Den offentlige erhvervsvejledning og dens funktioner.
- 4) Hjælpemidler i undervisningen.

De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af området.

Audiovisuel undervisningsteknik og fremstilling af undervisningsmaterialer (kursus).

§ 70. Formålet er, at de studerende

- 1) erhverver sig indsigt i betjening af undervisningsapparat, som anvendes i folkeskolen,
- 2) erhverver sig kendskab til fremstilling af undervisningsmaterialer.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Orientering om auditiv og visuel optagelse og gengivelse. Ophavsretlige problemer.
- 2) Opstilling og betjening af apparater af forskellig type.
- 3) Orientering om fremskaffelse og fremstilling af forskellige materialer til undervisningsbrug.
- 4) Lokaleindretning og apparatplacering.

De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af kursets emner.

Lejrskolearbejde (kursus).

§ 71. Formålet er, at de studerende får lejlighed til at gøre erfaring med lejrskolearbejde.

Stk. 2. Indholdet er:

- 1) Lejrskolens pædagogiske, faglige og sociale muligheder.
- 2) Lejrskolens praktiske rammer og forskellige hjælpemidler.
- 3) Lærerens pligter og ansvar under lejrskoleophold.

Undervisningen skal kunne gives som et lejrskoleophold for de studerende. De studerende orienteres om litteratur og andre hjælpemidler, der kan anvendes til uddybning af kursets emner.

Kapitel 10.

Forsøgsordninger.

§ 72. Undervisningsdirektøren kan efter forhandling med seminarierådet tillade midlertidige afvigelser fra nærmere angivne bestemmelser i bekendtgørelsen som led i pædagogiske forsøg. En sådan tilladelse kan kun gives på grundlag af en samlet forsøgsplan, som anbefales af et seminariums fællesudvalg, og hvori forsøgets formål og forventede varighed angives. Der indsendes beretning til undervisningsdirektøren over hvert forsøg.

Kapitel 11.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 73. Bekendtgørelsen har virkning fra undervisningsåret 1975-76.

Stk. 2. Bestemmelsen i § 6, stk. 3, har dog ved særlig godkendelse virkning for studerende, der indstillede sig 1. eller 2. gang til førsteårsafgørelsen i sommeren 1975.

§ 74. Bekendtgørelse nr. 369 af 19. juni 1969 om uddannelse af lærere til folkeskolen ophæves.

Stk. 2. For uddannelse af studerende, der har påbegyndt deres uddannelse i undervisningsåret 1973-74 eller tidligere, gælder dog fortsat den *hidtidige bekendtgørelse*.

Stk. 3. For uddannelse af studerende, der har påbegyndt deres uddannelse i undervisningsårene i § 6, stk. 4, § 28, § 46, § 48, § 50 og § 52 i den *hidtidige bekendtgørelse*.

Stk. 4. For uddannelse af studerende, der har påbegyndt deres uddannelse i undervisningsåret 1973-74, jfr. stk. 2, kan undervisningsdirektøren efter ansøgning fra et seminarium godkende, at nærværende bekendtgørelse, med undtagelse af de i stk. 3 nævnte bestemmelser i den *hidtidige bekendtgørelse*, bringes i anvendelse.

Stk. 5. Undervisningsdirektøren kan i øvrigt i de enkelte tilfælde fastsætte eller godkende eventuelt fornødne overgangsordninger.

Undervisningsministeriet, den 31. oktober 1975.

Ritt Bjerregaard.

/ Jørgen Ebbe Hansen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. <i>Læreruddannelsen.</i>	
§ 1. Uddannelsens formål	1593
§ 2. Uddannelsen (fag og kursus)	1593
§ 3. Fritagelse for visse fag	1594
§ 4. Fritagelse for fag på grund af tidligere uddannelse	1594
§ 5. Uddannelsens varighed. Eksamen	1594
§ 6. Førsteårsafgørelsen	1594
2. <i>Undervisningens rammer.</i>	
§ 7. Seminariets pligter med hensyn til undervisning inden for uddannelsen	1594
§ 8. Fagenes timetal og „uger“	1595
§ 9. Kursernes timetal og „uger“	1595
§ 10. Godkendelse af linjefag og pædagogisk speciale	1595
§ 11. Undervisningsåret. Placering af „uger“, fag- og timestfordeling	1596
§ 12. Holdoprettelse	1596
§ 13. Mødepligt	1596
3. <i>Almindelige bestemmelser om undervisningen.</i>	
§ 14. Undervisningens indhold og sigte	1597
§ 15. Undervisningsformer	1597
§ 16. Undervisningens planlægning og tilrettelæggelse	1597
§ 17. Faglig vejledning	1597
4. <i>Indstilling til eksamen.</i>	
§ 18. Indstillingsret og -pligt for de studerende	1598
§ 19. Indstillingsbetingelser	1598
§ 20. Genindstilling	1598
§ 21. Indstillingsfrister. Blanket	1599
5. <i>Almindelige bestemmelser om eksamen.</i>	
§ 22. Eksamensstoffet. Nærmere bestemmelser og dispensationer	1599
§ 23. Eksamensterminer. Sygeeksamen	1599
§ 24. Censorer m.v.	1600
§ 25. Skriftlige og praktiske prøver	1600
§ 26. Mundtlige prøver og prøver, der er praktiske og mundtlige	1600
6. <i>Karaktergivning. Betingelser for at bestå.</i>	
§ 27. Karaktergivning	1601
§ 28. Beståelsesbetingelser	1601
7. <i>Protokol m.v. Bevis.</i>	
§ 29. Protokol	1601
§ 30. Bevis	1601
8. <i>Frivillig undervisning.</i>	
§ 31. Undervisning, seminarier skal eller kan tilbyde	1602
§ 32. Frilæsning	1602
§ 33. Korsang og sammenspil	1603

9. *De enkelte fag og kurser.*

§ 34. Pædagogik	1603
§ 35. Psykologi	1603
§ 36. Undervisningslære	1603
§ 37. Praktisk skolegerning	1604
§ 38. Pædagogiske specialer	1605
§ 39. Dansk (efter § 2, stk. 1, nr. 1, a)	1607
§ 40. Dansk (linjefag)	1607
§ 41. Skrivning	1608
§ 42. Regning	1609
§ 43. Regning/matematik (linjefag)	1610
§ 44. Kristendomskundskab	1611
§ 45. Kristendomskundskab/religion (linjefag)	1611
§ 46. Formning (grunduddannelsesfag)	1612
§ 47. Formning (linjefag)	1612
§ 48. Sang/musik (grunduddannelsesfag)	1612
§ 49. Musik (linjefag)	1613
§ 50. Legemsøvelser (grunduddannelsesfag)	1614
§ 51. Idræt (linjefag)	1614
§ 52. Håndarbejde (grunduddannelsesfag)	1615
§ 53. Håndarbejde (linjefag)	1616
§ 54. Samfundsfag (samtds- og samfundsorientering)	1616
§ 55. Historie (linjefag)	1617
§ 56. Geografi (linjefag)	1617
§ 57. Biologi (linjefag)	1618
§ 58. Fysik og kemi (linjefag)	1619
§ 59. Engelsk (linjefag) og tysk (linjefag)	1621
§ 60. Fransk (linjefag)	1623
§ 61. Latin (linjefag)	1623
§ 62. Hjemkundskab (linjefag)	1624
§ 63. Sløjd, træsløjd (linjefag) eller metalsløjd (linjefag)	1625
§ 64. Studieintroduktion (kursus)	1626
§ 65. Retorik (kursus). Stemmebehandling	1626
§ 66. Familiekundskab (indgår i pædagogiske specialer)	1626
§ 67. Sundhedslære (indgår i pædagogiske specialer)	1627
§ 68. Færdselslære (indgår i pædagogiske specialer)	1627
§ 69. Uddannelses- og erhvervsorientering (indgår i pædagogiske specialer)	1627
§ 70. Audiovisuel undervisningsteknik og fremstilling af undervisningsmaterialer (kursus)	1627
§ 71. Lejrskolearbejde (kursus)	1628

10. *Forsøgsordninger.*

§ 72. Forsøg	1628
------------------------	------

11. *Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.*

§ 73. Ikrafttræden	1628
§ 74. Overgangsbestemmelser	1628